

**Handläggare**Marie-Louise Ramevik
0152-293 37

Barn- och utbildningsnämnden

Delårsrapport 2 2023 för barn- och utbildningsnämnden**Förslag till beslut**

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att

1. godkänna delårsrapport 2 2023 för barn- och utbildningsnämnden.

Beskrivning av ärendet

I delårsrapport 2 beskrivs aktiviteter relaterade till målen i verksamhetsplanen och bedömning av måluppfyllelse för helåret görs. Barn- och utbildningsnämnden gör en helhetsbedömning av respektive mål utifrån tre olika typer av indikatorer: data, enkäter och självskattning. Kvalitetsuppföljning sker kontinuerligt och systematiskt under året. I delårsrapport 2 redovisas den sammantagna bilden av de verksamhets-, personal-, och ekonomiuppföljningar som genomförts för perioden januari till augusti.

Måluppfyllelse barn- och utbildningsnämnden 2023	
	Gymnasiebehörigheten ökar Målet bedöms på helåret uppnås. Den sammantagna gymnasiebehörigheten i de kommunala grundskolorna läsåret 2022/23 var 81 procent. Läsåret 2021/22 var gymnasiebehörigheten 73 procent, vilket innebär en ökning med 8 procentenheter.
	Gymnasiets examensgrad ökar Målet bedöms på helåret delvis uppnås. Andelen avgångselever med gymnasieexamen på Thomasgymnasiet var läsåret 2022/23 77 procent, samma resultat som föregående läsår. Över en treårsperiod ses dock en ökning. Läsåret 2020/21 var andelen avgångselever med gymnasieexamen 65 procent.
	Delaktigheten ökar i nämndens verksamheter Målet bedöms på helåret delvis uppnås. Sett till enkätresultaten har delaktigheten ökat i förskolan, grundskolan och till största delen i gymnasiet. Den upplevda delaktigheten har sjunkit i fritidshemmen och i den anpassade grund- och gymnasieskolan.
	Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar utveckling Målet bedöms på helåret uppnås. Det pågår ett stort antal aktiviteter och insatser som på olika sätt bidrar till hållbar utveckling. Många av dessa förväntas främst bidra till social hållbarhet i form av genomförd grund- och gymnasieskola. Gymnasiebehörigheten har ökat och gymnasiefrekvensen förväntas öka innevarande läsår.
	Nämndens verksamheter tillhandahåller en stimulerande arbetsmiljö Målet bedöms på helåret delvis uppnås. Sjukfrånvaron är fortfarande relativt hög på några enheter/avdelningar vilket påverkar arbetsmiljön.



	Andelen legitimerade förskollärare och lärare ökar i nämndens verksamheter Målet bedöms på helåret delvis uppnås då det fortfarande finns utmaningar i kompetensförsörjning inom utbildningskontorets verksamheter.
	Nämndens verksamheter utvecklar sina arbetssätt i linje med HÖK21 Målet bedöms på helåret delvis uppnås. Det finns utmaningar i förutsättningarna för utvecklingsarbetet men flera insatser har initierats för att främja arbetet med att utveckla arbetssätten, vilka förväntas ge effekt under året.

uppnås, uppnås delvis, uppnås ej

Barn- och utbildningsnämndens driftbudget för 2023 uppgår till 1 136,1 miljoner kronor. Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett överskott med 11,2 miljoner kronor och avvikelsen mellan utfall och budget för utfallsperioden är 1,5 procent. Helårsprognosen är en budget i balans.

Barn- och utbildningsnämndens investeringsbudget 2023 uppgår till 16 miljoner kronor, varav 2,4 miljoner kronor är överförda från 2022. För perioden januari-augusti redovisas ett utfall på 9,1 miljoner kronor. Avvikelsen beror till största delen på att planerade inköp ännu inte gjorts. Prognosen för helåret är att 14,2 miljoner kronor kommer nyttjas och innebär en budgetavvikelse med 1,8 miljoner kronor. Avvikelsen består av utrustning till Finningeskolans utbyggnad som bedöms stå klar först till höstterminen 2025, samt maskiner och inventarier till Bildningscentrum. Dessa investeringsmedel önskas flyttas till 2025.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Övriga konsekvenser

Beslutet medför inga övriga konsekvenser.

Barnchecklista

Beslutet har indirekt påverkan på barn och unga utifrån barn- och utbildningsnämndens mål och de förväntningar nämnden uttrycker gentemot verksamheterna. Barn- och utbildningsnämndens mål utgår från skollagens krav på huvudmannen och bidrar till att garantera god kvalitet i barns och elevers utbildning. På så sätt har barns och ungas bästa satts i främsta rummet.

Uppföljning

Beslutet följs upp inom ramen för den löpande verksamhets- och ekonomiuppföljningen.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, Delårsrapport 2 2023 för barn- och utbildningsnämnden, daterad 2023-08-15

Rapport, Delårsrapport 2 2023 för barn- och utbildningsnämnden, daterad 2023-08-15



Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Ekonomiavdelningen
Kommunrevisionen

Tony Lööv
Utbildningschef

Marie-Louise Ramevik
Verksamhetscontroller



Barn- och utbildningsnämnden

DELÅRSRAPPORT 2 2023



Innehållsförteckning

Inledning	3
Sammanfattning.....	3
Händelser av väsentlig betydelse.....	4
Begrepp och förkortningar.....	5
Uppföljning och analys	7
Perspektiv Invånare.....	7
Gymnasiebehörigheten ökar.....	7
Gymnasiets examensgrad ökar	20
Delaktigheten ökar i nämndens verksamheter	25
Perspektiv Samhälle	29
Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar utveckling.....	29
Perspektiv Medarbetare	36
Nämndens verksamheter tillhandahåller en stimulerande arbetsmiljö	36
Andelen legitimerade förskollärare och lärare ökar i nämndens verksamheter	41
Perspektiv Ekonomi	46
Nämndens verksamheter utvecklar sina arbetssätt i linje med HÖK21	46
Förväntad utveckling	50
Internkontroll	50
Ekonomisk analys.....	51
Driftredovisning per verksamhet	51
Ramprotokoll.....	53
Prognossäkerhet	54
Åtgärdsplan	54
Investeringar.....	55
Bilaga 1 Uppföljning av internkontrollplan 2023.....	57
Bilaga 2 Redovisning av särskilt uppdrag från kommunfullmäktige.....	61
Bilaga 3 Om nyckeltalen	63



Inledning

Barn- och utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet. Nämndens verksamhetsplan fokuserar därför på de nationella förväntningarna på styrning och uppföljning. Grundläggande i huvudmannens ansvarstagande är att utbildningen motsvarar skollagens krav på kvalitet, är likvärdig och att utbildningen förankras i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Utbildningens syfte fastställs i skollagen och anger att barns och elevers utveckling och lärande samt livslånga lust att lära ska främjas. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna i samhället samt bidra till en allsidig personlig utveckling som individ och medborgare. Vuxna ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet men även främja den personliga utvecklingen.






Nämndens delårsrapport omfattar en redogörelse för utvecklingen av verksamhet och ekonomi för perioden januari till augusti.




Sammanfattning

Nedanstående tabell sammanfattar nämndens bedömning av måluppfyllelsen. För varje mål görs en samlad bedömning om, och i vilken grad, nämndmålet har uppnåtts eller förväntas uppnås för helåret.

Bedömningen av måluppfyllelsen för respektive nämndmål bygger på flera faktorer: Aktiviteter som genomförts, effekter utifrån aktiviteterna, indikatorer och mått, samt en analys och helhetsbedömning av måluppfyllelsen.



Måluppfyllelse barn- och utbildningsnämnden 2023	
	Gymnasiebehörigheten ökar Målet bedöms på helåret uppnås. Den sammantagna gymnasiebehörigheten i de kommunala grundskolorna läsåret 2022/23 var 81 procent. Läsåret 2021/22 var gymnasiebehörigheten 73 procent, vilket innebär en ökning med 8 procentenheter.
	Gymnasiets examensgrad ökar Målet bedöms på helåret delvis uppnås. Andelen avgångselever med gymnasieexamen på Thomasgymnasiet var läsåret 2022/23 77 procent, samma resultat som föregående läsår. Över en treårsperiod ses dock en ökning. Läsåret 2020/21 var andelen avgångselever med gymnasieexamen 65 procent.
	Delaktigheten ökar i nämndens verksamheter Målet bedöms på helåret delvis uppnås. Sett till enkätresultaten har delaktigheten ökat i förskolan, grundskolan och till största delen i gymnasiet. Den upplevda delaktigheten har sjunkit i fritidshemmen och i den anpassade grund- och gymnasieskolan.
	Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar utveckling Målet bedöms på helåret uppnås. Det pågår ett stort antal aktiviteter och insatser som på olika sätt bidrar till hållbar utveckling. Många av dessa förväntas främst bidra till social hållbarhet i form av genomförd grund- och gymnasieskola. Gymnasiebehörigheten har ökat och gymnasiefrekvensen förväntas öka innevarande läsår.
	Nämndens verksamheter tillhandahåller en stimulerande arbetsmiljö Målet bedöms på helåret delvis uppnås. Sjukfrånvaron är fortfarande relativt hög på några enheter/avdelningar vilket påverkar arbetsmiljön.
	Andelen legitimerade förskollärare och lärare ökar i nämndens verksamheter Målet bedöms på helåret delvis uppnås då det fortfarande finns utmaningar i kompetensförsörjning inom utbildningskontorets verksamheter.
	Nämndens verksamheter utvecklar sina arbetssätt i linje med HÖK21 Målet bedöms på helåret delvis uppnås. Det finns utmaningar i förutsättningarna för utvecklingsarbetet men flera insatser har initierats för att främja arbetet med att utveckla arbetssätten, vilka förväntas ge effekt under året.

 uppnås,  uppnås delvis,  uppnås ej

Händelser av väsentlig betydelse

Den nulägesanalys som genomförts med stöd av Skolverkets Samverkan för bästa skola resulterade i augusti i en åtgärdsplan. Analysen har visat på fortsatt förbättringsbehov i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Insatser gällande styrning och ledning av verksamhet kommer att genomföras under innevarande läsår. Arbetet genomförs i samverkan med Stockholms universitet och riktar sig mot barn- och utbildningsnämnden, kontorsledningsgruppen samt utbildningschefen. Syftet med insatserna är att öka måluppfyllelse och likvärdighet.

För att ytterligare stärka ledarskapet har organisatoriska förändringar genomförts i samband med läsårsstarten i augusti. Förskolan har en ny



ledningsstruktur med fyra i stället för sex förskoleområden. Varje område leds av en rektor som till stöd biträddande rektorer, specialpedagog, förstelärare och utvecklingsledare. Som ledningsstöd har även en biträddande administrativ rektor anställts, som ska stödja ledningsgruppernas arbete med ”mjuka” personalfrågor. En intendent finns sedan tidigare.

Grundskolan har stärkt ledningsorganisationen med ytterligare två biträddande rektorer, varav en också har ledningsansvar för Språkcentrum. En rektor har rekryterats till Resursskolan. En biträddande rektor har rekryterats till anpassad grundskola.

Kontorsledningsgruppen har stärkts genom att flytta chefen för centrala barn- och elevhälsan från grundskolans organisation till att rapportera direkt till utbildningschefen. En verksamhetschef för gymnasiet och vuxenutbildningen har också rekryterats, vilken också ingår i kontorsledningsgruppen. De organisatoriska förändringarna förväntas leda till ett förbättrat systematiskt arbete på huvudmannanivå.

Begrepp och förkortningar

Nedan förklaras några av de begrepp och förkortningar som används i barn- och utbildningsnämndens verksamheter och som återfinns i rapporten.

BAS – Bildningsakademi Strängnäs

Samverkan mellan de fristående och kommunala huvudmännen i Strängnäs kommun med syfte att stärka Strängnäs kommun som skolstad.

HÖK21 – Huvudöverenskommelse 2021

Huvudöverenskommelse om lön och allmänna anställningsvillkor samt rekommendation om lokalt kollektivavtal med mera mellan kommunala företagens arbetsgivarorganisation (Sveriges kommuner och regioner och Sobona) och Lärarförbundets och Lärarnas riksförbunds samverkansråd från 7 april 2021. HÖK 21 innehåller krav på att alla arbetsgivare ska ta fram en handlingsplan för det lokala arbetet med strategisk kompetensförsörjning. Som underlag för det arbetet genomfördes under våren 2022 en enkät bland lärarna.

KAA – Kommunernas aktivitetsansvar

Kommuner ansvarar för att ungdomar mellan 16 och 20 som inte går i gymnasiet kontaktas och erbjuds sysselsättning i syfte att återgå till studier.

KIA

Kommunen system för rapportering av tillbud och olycksfall bland medarbetare.

LÄS – Lärarfortbildning genom ämnesmässig samverkan



Samverkan mellan Strängnäs kommun och Europaskolan genom återkommande utbildning för att höja lärares kompetens och stärka samarbetet mellan skolorna.

OMEP-skalan

OMEP-skalan är ett internationellt utvecklat verktyg för nulägeskartläggning av hållbarhet i förskolan. Skalan används som ett stöd för den interna utvärderingen och är inte tänkt att användas för jämförelser mellan olika förskolor.

SALSA

En regressionsmodell som tar hänsyn till vissa bakgrundsfaktorer. I modellen ingår föräldrarnas utbildningsnivå, fördelningen pojkar/flickor, samt andelen nyinvandrade elever.

SBS – Samverkan för bästa skola

En treårig stödinsats från Skolverket till huvudmän vars skolor har låga kunskapsresultat. Syftet är att stärka utbildningens kvalitet så att barn och elever möts av en undervisning som motsvarar deras förutsättningar och behov. Arbetet utgår från olika dialogmetoder och stöd som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Skolverket och forskare samverkar kring att ge förbättringsstöd i sin verksamhetsutveckling utifrån identifierade behov.

SKA – Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt skollagen ska ett systematiskt kvalitetsarbete genomföras både på enhets- och huvudmannanivå. Syftet är att säkerställa verksamhetens kvalitet och likvärdighet med utgångspunkt i skollag, läroplan och andra skolförfattningar.

SSK – Skola, Socialkontor och Kulturkontor

Intern samverkan mellan förvaltningens kontor gällande barn och unga.

SSST – Skolsociala stödteamet

Skolsociala stödteamet är en stödfunktion för familjer med barn som mår dåligt i skolan, exempelvis känner oro, har svårigheter på raster och med kompisar, eller är frånvarande från skolan. Syftet är att hjälpa familjer att skapa bättre förutsättningar för barnet skolgång och öka skolnärvaron.

SSPF – Samverkan skola, socialtjänst, polis och fritid

En modell för förebyggande och trygghetsskapande arbete riktat mot ungdomar. Målet är att tidigt upptäcka unga personer i åldern 10-18 år som befinner sig i riskzonen för att snabbt kunna erbjuda insatser från olika håll.



Uppföljning och analys

Perspektiv Invånare

Kommunfullmäktiges mål

I Strängnäs kommun erbjuds välfärdstjänster av god kvalitet som utgår från invånarnas behov.

Demokratin är levande och inkluderande. Invånare, företagare och andra aktörer utvecklas i Strängnäs kommun och är medskapande och delaktiga i kommunens utveckling.

Barn- och utbildningsnämndens mål

Gymnasiebehörigheten ökar

Bedömning av måluppfyllelse för helår: ● uppnås

Nyckeltal för bedömning av måluppfyllelse

- andel (%) elever åk 9 som är behöriga till yrkesprogram
- andel (%) elever åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen
- genomsnittligt meritvärde (17 ämnen) elever åk 9
- andel (%) elever åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen
- andel (%) elever åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik respektive svenska och svenska som andraspråk (nationella proven)
- enkätresultat gällande lärande och utveckling
- enkätresultat gällande stöd
- enkätresultat gällande studiero
- enkätresultat gällande trygghet och trivsel

Se bilaga 3 (sidan 63) för utförligare beskrivning av de valda nyckeltalen.

Sammanfattning av periodens viktigaste aktiviteter

Förbättringsarbete inom ramen för forsknings- och utvecklingsprogrammet **Hållbar förskola** (se beskrivning av programmet under nämndens mål om hållbar utveckling, sidan 29)

Område undervisning

- genomförda teman och projekt där olika metoder, teorier och verktyg för undervisningsutveckling använts

Område ledarskap

- pågående ledarseminarier med föreläsningar och nätverk tillsammans med andra huvudmän



Område kompetensutveckling

- pågående nätverkande och samverkan med forskare, lärosäten och andra deltagande huvudmän

Andra aktiviteter i förskolan för att öka måluppfyllelsen:

- väl etablerat förskolecenter för kompetensutveckling genom kollegialt lärande
- riktade insatser med stöd av utvecklingsledare, specialpedagoger och förste förskollärare
- nätverkande med lärosäten och externa aktörer, exempelvis Mälardalens högskola

Förbättringsarbete inom ramen för grundskolans **Treklövern**

Område frånvaro/studiero

- genomförd studiedag om frånvaro med ett riktat fokus på elever med problematiskt hög frånvaro
- pågående kommungemensamt arbete med förtydligad frånvarorutin och kartläggningmaterial för elever med problematisk skolfrånvaro som ett led i att stötta skolorna i arbete med ökad närvaro
- pågående arbete med lärplattformen för att säkerställa att det finns tillförlitliga data för frånvarouppföljning
- kontinuerligt och kvartalsvis genomförd uppföljning och stöd från huvudmannen av skolor där det finns elever med hög frånvaro
- etablerat samarbete med skolsociala stödteamet för elever som har, eller riskerar att hamna i problematisk skolfrånvaro

Exempel på insatser på specifika skolor

- Finningeskolan har personlig kontakt med vårdnadshavare även vid framgång
- Vasaskolan redovisar frånvarostatistik för vårdnadshavare för att synliggöra läget för dem
- Karinslundsskolan har tagit fram en lokal handlingsplan för problematisk skolfrånvaro
- Stallarholmsskolan följer systematiskt upp elevernas upplevda studiero
- Mariefred skola är pilotskola för test av ny frånvarorutin
- Paulinska skolan har anställt en socialpedagog med uppdrag att få elever med mycket hög frånvaro tillbaka i undervisning
- Åkerskolan har från januari 2023 mobilfri skoldag och övervakningskameror i delar av skolan

Område läsförståelse

- pågående horisontellt projekt mellan utbildningskontoret och kulturkontoret med satsning på skolbibliotek



- implementerad struktur och process för kartläggning av läsförståelse, genomförs för tredje läsåret i rad
- genomförd särskilt satsning mot årskurs 4 med fokus läsintresse och läslust med bland annat nätverksträffar för kollegialt utbyte kring arbetet med läsning
- kontinuerliga ämnesträffar inom ramen för BAS om läs-, skriv- och språkutveckling

Exempel på insatser på specifika skolor

- Finningeskolan har breddat kartläggningen av läsförståelse till att även undersöka elevernas läsutveckling, och arbetar med läsning på samtliga fritidsavdelningar
- Vasaskolan har avsatt tid för två medarbetare med uppdrag att utveckla skolbiblioteket, exempelvis genom att utbilda biblioteksvårdar som ska kunna hjälpa sina klasskamrater i biblioteket
- Karinslundsskolan har tidigare lagt kartläggningen av läsförståelse för att få längre tid för språkliga insatser
- Stallarholmsskolan har anställt en lärare med särskilt fokus på läs- och skrivutveckling, vilken även ansvarar för rättning och systematiska utvecklingsinsatser utifrån resultaten på nationella proven i svenska
- Mariefredsskolan använder den så kallade Kunskapsbanken och Grammatikbanken för att stödja begreppsutveckling basämnen och har flera samarbetsprojekt över ämnesgränserna för att stödja bland annat begreppsträning
- Paulinska skolan har förstärkt svenska som andraspråksundervisningen med två lärarskap i flera årskurs och skolans bibliotek har ”genomgått ett ansiktslyft”
- Åkerskolan har iordningställt ett ”läsrum” i anslutning till kapphall och har intensivläsningsperioder och läsgrupper i årskurs 1-6

Område undervisningsutveckling

- kontinuerliga nätverksträffar för matematiklärare under ledning av grundskolans matematikutvecklare
- genomförda nulägesanalyser på skolor som deltar i Skolverkets satsning Samverkan för bästa skola, med pågående insatser för tillgängliggörande undervisning
- genomfört framtagande av nytt kartläggningsstöd för pedagogisk kartläggning och bedömning, och pågående implementering
- pågående utveckling av studie- och yrkesvägledningsplanen samt stöd till skolorna från grundskolans centrala studie- och yrkesvägledare, med uppdrag att jobba med valkompetens och motivationsstärkande arbete



- pågående möten mellan grundskolans utvecklingsledare och skolledningarna kring planen för läsa-, skriva-, räknagarantin och hur arbetet med detta sker på de olika skolorna
- pågående stöd till skolledningarna för att se över korrelationen mellan resultaten på nationella prov och betygsresultat
- pågående orsaksanalys som grund för insatser på fritidshemmen, med stöd av Skolverkets Samverkan för bästa skola

Exempel på insatser på specifika skolor

- Finningeskolan arbetar utifrån ett nytt läromedel i matematik som ska öka elevdelaktigheten, och fritidshemmet har arbetat med att öka samarbetet och likvärdigheten mellan avdelningarna
- Vasaskolan arbetar med "Vasamodellen" som innehåller den gemensamma lektionsstrukturen
- Karinslundsskolan har kontinuerliga reflektionsgrupper för samtliga lärare under ledning av skolans utvecklingsgrupp, samt med handledning från Stockholms universitet några gånger per termin
- Stallarholmsskolan deltar i ett EU-projekt med syfte att öka variation och stimulans i undervisningen, exempelvis genom att stödja lärarna i att använda utomhusmiljön som ett naturligt inslag i undervisningen
- Mariefredsskolan har schemalagd mötestid för att lärarna ska kunna samverka för ökad måluppfyllelse F-9
- Paulinska skolan har, som ett resultat av Samverkan för bästa skola, en skolutvecklingsgrupp bestående av förstelärare, vilka leder det kollegiala lärandet för undervisningsutveckling
- Åkerskolan arbetar kontinuerligt i lärgrupper tillsammans med en universitetslektor för att utveckla en pedagogiskt differentierad undervisning

Exempel på insatser i den anpassade grundskolan

- beslut att utöka elevhälsoteamet med en specialpedagog
- beslut om kompetensutveckling Specialpedagogik för lärande för elevassistenterna
- pågående analys av hur digitala verktyg kan stödja kunskapsbedömning

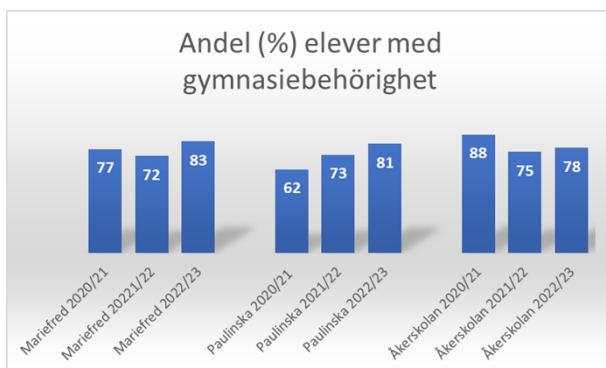
Effekter och resultat

Utbildningskontorets analyser visade att hög frånvaro, brister i trygghet och studiero, och låg läsförmåga var några av orsakerna till den låga måluppfyllelsen. Grundskolan initierade därför gemensamma insatser genom den så kallade Treklövern, som även innehåller läsutvecklande insatser tillsammans med förskolan. Förskolan gick in i forskningsprogrammet Hållbar förskola för att utifrån sitt uppdrag bidra till förbättrade förutsättningar för barns och elevers



lärande och utveckling. Till detta har förvaltningsövergripande horisontella insatser initierats i samarbete med kulturkontoret och socialkontoret. Dessa insatser ska främst bidra till ökad läsförståelse, ökad närvaro och ökad trygghet.

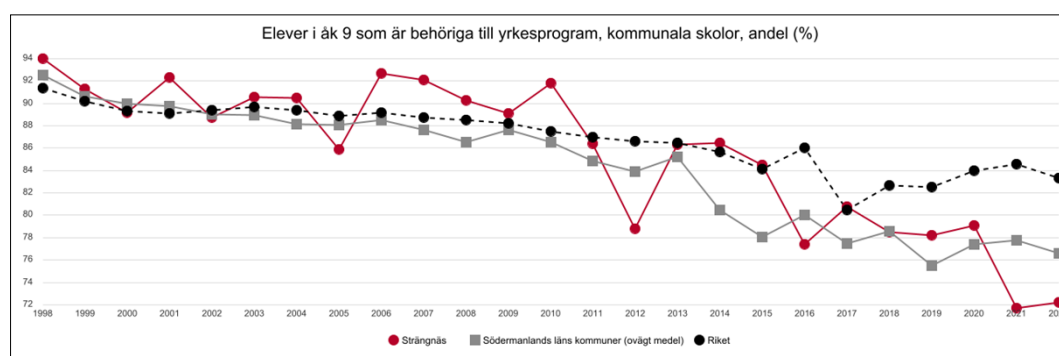
GYMNASIEBEHÖRIGHET ÅRSKURS 9 DE TRE SENASTE LÄSÅREN



Källa: Grundskolans lärplattform

Den sammantagna gymnasiebehörigheten i de kommunala grundskolorna läsåret 2022/23 var 81 procent. Det var ett högre resultat än de båda föregående läsåren då behörigheten var 73 procent. Resultaten varierade dock mellan skolorna.

GYMNASIEBEHÖRIGHET ÅRSKURS 9 ÖVER TID



Källa: KOLADA

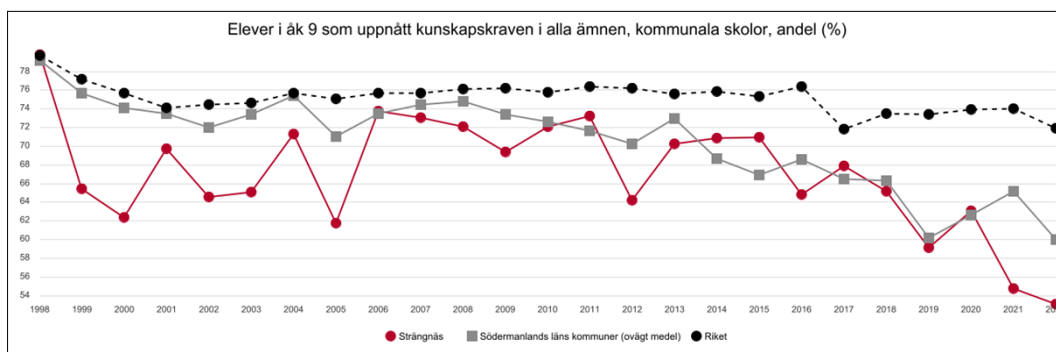
För att kunna göra jämförelser över tid och med andra används SCB-statistik. Senast tillgänglig statistik används i denna rapport. Diagrammet ovan visar att gymnasiebehörigheten över tid sjunkit i riket, för de kommunala skolorna i Sörmland, och för de kommunala skolorna i Strängnäs. Läsåret 2020/21 sjönk gymnasiebehörigheten i Strängnäs med sex procentenheter från att tidigare ha legat kring nivån för kommunala skolor i Sörmland. Gymnasiebehörigheten ökade marginellt läsåret 2021/22, men resultatet var 5 procentenheter lägre än i kommunala grundskolor i Sörmland.

Det senaste läsårets gymnasiebehörighet på 81 procent visar en återgång till de resultat som uppnåddes i Strängnäs kommunala skolor mellan läsåren 2016/17 och 2019/20. Variansen mellan skolorna kvarstår dock. Högst resultat



uppnåddes på Mariefreds skola där 83 procent av eleverna var gymnasiebehöriga. På Paulinska skolan var 81 procent behöriga, och på Åkerskolan var motsvarande siffra 78 procent.

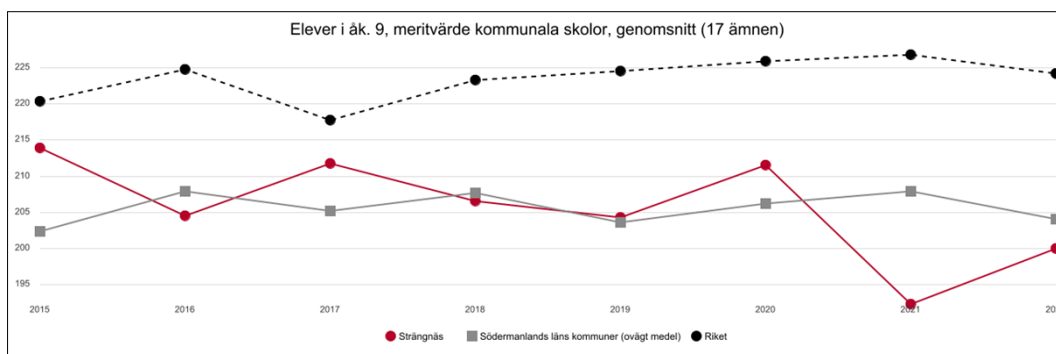
ELEVER I ÅRSKURS 9 SOM UPPNÅTT KUNSKAPSKRAVEN I ALLA ÄMNEN



Källa: KOLADA

Digrammet visar andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen över tid. Strängnäs har haft en liknande resultatutveckling som kommunala skolor i Sörmland, men 2021 sjönk resultaten i Strängnäs. Resultatskillnaden mellan Strängnäs och kommunala skolor i Sörmland var 2022 7 procentenheter. Läsåret 2022/23 uppnådde 61 procent av eleverna i årskurs 9 kunskapskraven i alla ämnen, vilket är en återgång till ungefär samma resultat som läsåret 2019/20. Resultaten på skolnivå varierade mellan 56 och 65 procent.

MERITVÄRDE ÅRSKURS 9

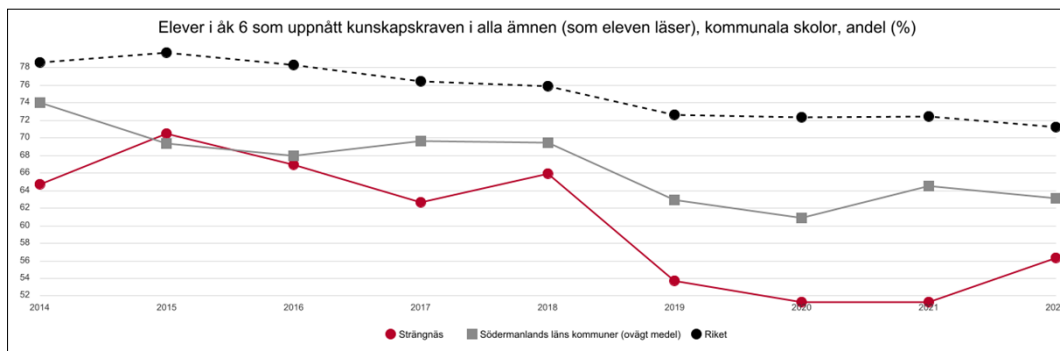


Källa: KOLADA

Resultaten gällande meritvärde följer samma mönster som gymnasiebehörigheten och andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen. Meritvärdet för Strängnäs kommunala skolor var läsåret 2020/21 192. Lsåret 2021/22 ökade meritvärdet till 200. Meritvärdet för kommunala skolor i Sörmland var samma läsåret 2014. Lsåret 2022/23 var meritvärdet för kommunala skolor i Strängnäs 199. Resultaten på skolnivå varierade mellan 174 och 217.



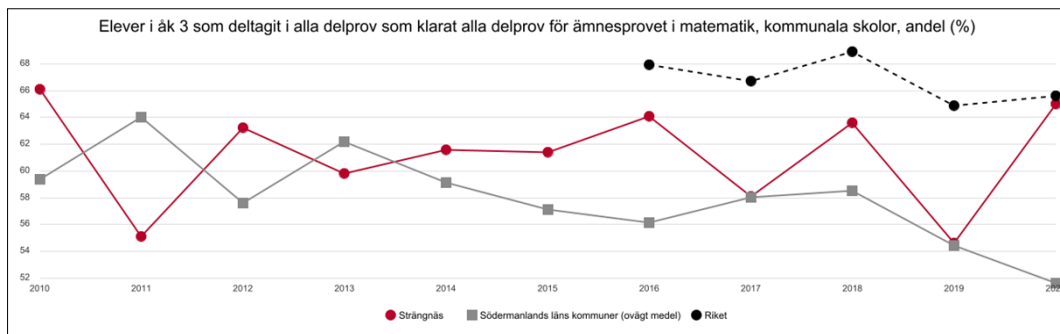
ELEVER I ÅRSKURS 6 SOM UPPNÅTT KUNSKAPSKRAVEN I ALLA ÄMNINGEN



Källa: KOLADA

Gymnasiebehörigheten är ett resultat av tio års grundskola, och för de allra flesta eleverna även flera år i förskola. Det är därför av intresse att följa resultatutvecklingen för lägre årskurser. Resultatet gällande andelen elever i årskurs 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen har sjunkit över tid. Strängnäs skolor har de senaste läsåren legat under nivån för kommunala skolor i Sörmland. En resultatförbättring skedde 2022. Strängnäs låg då 7 procentenheter under resultatet för Sörmland. Läsåret 2022/23 uppnådde 47 procent av eleverna i årskurs 6 kunskapskraven i alla ämnen. Resultaten på skolnivå varierade mellan 32 och 76 procent.

NATIONELLA PROVEN I MATEMATIK ÅRSKURS 3

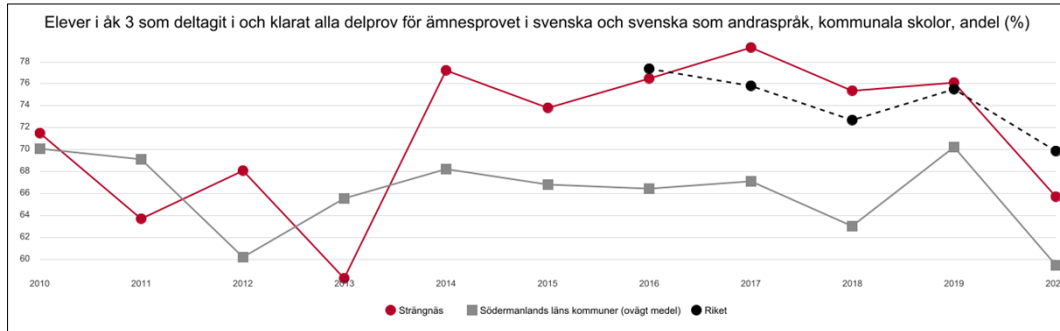


Källa: KOLADA

OBS! För läsåren 2019/2020 och 2020/2021 har inga resultat för nationella prov samlats in då de flesta nationella prov har ställts in och några få har genomförts under perioden med pandemin.



NATIONELLA PROVEN I SVENSKA ÅRSKURS 3



Källa: KOLADA

OBS! För läsåren 2019/2020 och 2020/2021 har inga resultat för nationella prov samlats in då de flesta nationella prov har ställts in och några få har genomförts under perioden med pandemin.

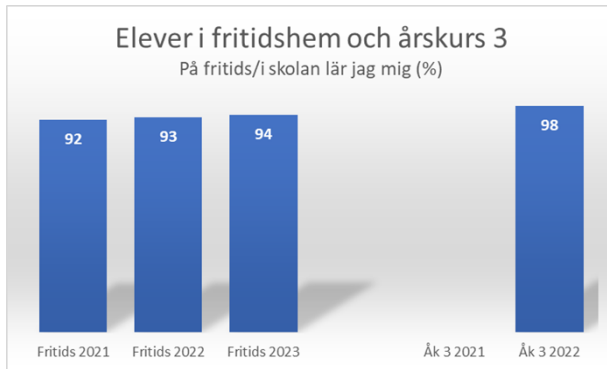
Resultaten gällande de nationella proven i årskurs 3 ger en något annorlunda bild än de ovanstående redovisade resultaten. Resultaten i matematik är samma eller högre än kommunala skolor i Sörmland. Läsåret 2021/22 uppnåddes liknande resultat som för riket, 65 procent. Resultaten i svenska och svenska som andraspråk har även legat över resultaten för riket, men sjönk läsåret 2021/22 till 66 procent. Motsvarande resultat för riket var då 70 procent.

ENKÄTRESULTAT GÄLLANDE LÄRANDE OCH UTVECKLING



Källa: Utbildningskontorets vårdnadshavarenkät, kommunala förskolor

För att ytterligare bredda analysunderlag används resultat av de enkäter som genomförs i de olika skolformerna. Vårdnadshavares upplevelse av barnets utveckling i förskolan har över tid varit hög. I årets enkät var det 95 procent av vårdnadshavarna som instämde i påståendet att barnet utvecklas i förskolan.



Källa: Utbildningskontorets elevenkät

Elever i fritidshemmen får besvara påståendet ”På fritids lär jag mig saker” och elever i årskurs 3 besvarar ”I skolan får jag lära mig nya saker”. Påståendet har inte funnits i enkäten för årskurs 3. Upplevelsen av att lära sig är hög och har under de senaste åren ökat i fritidshemmen.



Källa: Utbildningskontorets elevenkät

Elever i grundskolan besvarar påståendet ”Mina lärare förklarar vad vi ska göra i skolarbetet så att jag förstår”. Resultatet är högre i årskurs 6 än i högstadiet.

ENKÄTRESULTAT GÄLLANDE STÖD



Källa: Utbildningskontorets vårdnadshavarenkät, kommunala förskolor



Ett annat område som undersöks med hjälp av enkäter är upplevelsen av att få stöd när man behöver det. Även på denna fråga har förskolan ett stabilt högt resultat över tid. I årets enkät uppgav 91 procent av vårdnadshavarna att de upplever att deras barn får den hjälp och det stöd som behövs.



Källa: Utbildningskontorets elevenkät

När motsvarande fråga ställs till elever i grundskolan uppger 98 procent av eleverna i årskurs 3 att de får hjälp om de behöver det. Resultatet är lägre i årskurs 6, 91 procent läsåret 2021/22, men har ökat fem procentenheter jämfört med läsåret innan. På högstadiet har resultatet däremot sjunkit mellan de två läsåren. Höstterminen 2022 var det 81 procent av eleverna i årskurs 7 och 8 som upplevde att de fick hjälp av läraren om de behövde det.

I elevenkäten för elever i anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola finns motsvarande påstående. Resultatet är sammantaget för årskurs 1-9 och gymnasiet, och har sjunkit mellan de två mättillfällena.

ENKÄTRESULTAT GÄLLANDE STUDIERO



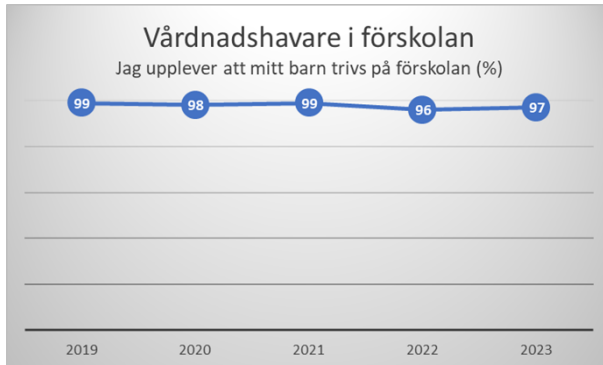
Källa: Utbildningskontorets elevenkät

Eleverna i grundskolan besvarar ett påstående om studiero på lektionerna. Resultatet har ökat betydligt mellan de båda läsåren. Höstterminen 2022 uppgav



69 procent av eleverna i årskurs 6 att de har studier på lektionerna, en ökning med 15 procentenheter. För eleverna på högstadiet var motsvarande ökning 9 procentenheter.

ENKÄTRESULTAT GÄLLANDE TRYGGHET OCH TRIVSEL



Källa: Utbildningskontorets vårdnadshavarenkät, kommunala förskolor

Slutligen används enkätresultat gällande trygghet och trivsel som ett av flera analysunderlag. Den upplevda trivseln i förskolan är, precis som övriga enkätresultat, stabilt hög. Våren 2023 svarade 97 procent av vårdnadshavarna i förskolan att de upplever att deras barn trivs i förskolan.



Källa: Utbildningskontorets elevenkät

Trivseln är mycket hög även i fritidshemmen. Våren 2023 svarade 97 procent av eleverna att de trivs på fritids.



Källa: Utbildningskontorets elevenkät

Elever i grundskolan samt anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola får ta ställning till ett påstående om de känner sig trygga i skolan. Resultaten för samtliga undersökta årskurser i grundskolan har ökat mellan de två läsåren. Upplevelsen av trygghet är högst i årskurs 3 med 98 procent. I årskurs 6 har den sjunkit till 85 procent, och på högstadiet känner 70 procent av eleverna att de är trygga i skolan. Upplevelsen av trygghet i den anpassade grundskolan och anpassade gymnasieskolan är hög. Det var 94 procent av eleverna som uppgav det i den senast genomförda enkäten.

Det syns en märkbart positiv utveckling i elevernas upplevelse av sin lärmiljö på låg- och mellanstadiet. I årskurs 3 är upplevelsen av lärande och att få stöd mycket hög. I fritidshemmen har resultatet ökat över de tre undersökta åren. Däremot syns ett sjunkande resultat för upplevelsen av att få hjälp på högstadiet. Det som sticker ut i enkätresultaten är den ökade upplevelsen av studiero i grundskolan samt tryggheten som ökat i grundskolans alla tre stadier. Till detta kan läggas även förbättrat resultat gällande delaktighet i grundskolan, se mer under nämndens mål om ökad delaktighet (sidan 25).

Målet bedöms på helåret uppnås. Den sammantagna gymnasiebehörigheten i de kommunala grundskolorna läsåret 2021/22 var 73 procent. Läsåret 2022/23 var motsvarande siffra 81 procent.

Analys och slutsatser

Den kontorsgemensamma uppföljning som genomförts i samband med läsårsavslutningen visar att det finns kvarstående utmaningar kring likvärdigheten, läsförmågan hos våra elever, möjligheten att hantera *hela* läroplansuppdraget, tillgängliga lärmiljöer, samt förutsättningar och förmåga att möta de elever vi har. Systematiken har förbättrats, men det är ett starkt fokus på de sista åren i grundskolan. Ett fortsatt arbete för att stärka ledningsförmågan och det systematiska kvalitetsarbetet behöver därför ske.



Den gemensamma analysen visar att det är tidiga insatser som följs av ett långsiktigt och uthålligt arbete som ger en stabil resultatutveckling. Förskolan har identifierat barngruppernas minskade storlek som en positiv faktor som grund för stabilitet i verksamheten. En annan framgångsfaktor är *hela* förskolans utvecklingsarbete gällande flerspråkighet, med tillhörande kompetensutveckling för personalen.

Förskolan kommer därför det kommande läsåret ha ett fortsatt fokus på flerspråkighet genom att lägga till ytterligare Skolverksmoduler i kompetensutvecklingen. I höst startas även kompetensutveckling kring barns hälsa. Detta för att med tidiga insatser kunna främja närvaron och skapa goda förutsättningar för framtida hög närvaro i grundskolan. Förskolan fortsätter också arbetet med att hålla barngruppernas storlek nere genom riktade medel från nämnden.

Grundskolans utvecklingsarbete påverkades negativt under pandemin. Resultatet gällande gymnasiebehörigheten, men även en del kunskaps- och enkätresultat, indikerar dock att de senaste årens stabilitet och kontinuitet i undervisningen gett effekt. Grundskolans analys visar att ett utvecklat kvalitetsarbete, ett fokuserat arbete med Treklövern, kollegialt lärande i rektorsgruppen och stöd på grundskolans utvecklingsorganisation bidragit till förbättrade resultat. På individnivå har de individuella studieplanerna som arbetats fram med elev, mentor och vårdnadshavare visat sig vara en framgångsfaktor. Det pågående arbetet med ökad närvaro och elevernas hälsa kommer att kopplas ihop med insatserna i förskolan för att stärka 1-16-årsperspektivet i arbetet och fördjupa arbetet med tidiga insatser.

Kopplingen mellan barnens och elevernas hälsa och lärande behöver stärkas ytterligare. Det systematiska arbetet med stimulans och stöd behöver utvecklas. Från höstterminens start fördes den centrala barn- och elevhälsan in i utbildningskontorets ledningsgrupp. Det förvaltningsövergripande arbetet kring frågan utvecklas vidare. Utöver detta är det angeläget att nämnderna fortsätter arbetet för att skapa förutsättningar för tidiga insatser och ger förvaltningen förutsättningar att arbeta systematiskt, fokuserat och långsiktigt.



Barn- och utbildningsnämndens mål

Gymnasiets examensgrad ökar

Bedömning av måluppfyllelse för helår:  uppnås delvis

Nyckeltal för bedömning av måluppfyllelse

- andel (%) avgångselever med gymnasieexamen
- andel (%) gymnasieelever med examen inom 3 år
- andel (%) gymnasieelever med examen inom 4 år
- andel (%) gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år
- genomsnittligt betygspoäng efter slutförd gymnasieutbildning
- enkätresultat gällande lärande och utveckling
- enkätresultat gällande stöd
- enkätresultat gällande trygghet och trivsel

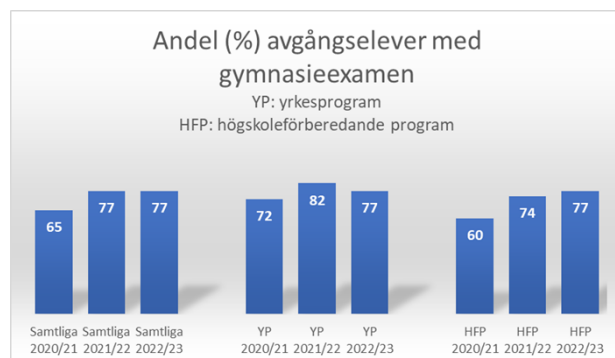
Se bilaga 3 (sidan 63) för utförligare beskrivning av de valda nyckeltalen.

Sammanfattning av periodens viktigaste aktiviteter

- ytterligare ett antal lärare deltar i Skolverkets kompetensutveckling Specialpedagogik för lärande
- motivationshöjande insatser för eleverna genom exempelvis studiebesök, inbjudna gäster och tidigare elever, och samarbete med företag för att visa vad skolan kan leda till
- erbjuder stöd i studieverkstad samt prövning i kurser från tidigare årskurs
- stödinsatser i "Gnistan" för att motivera elever som är på väg att hoppa av studierna att fortsätta gymnasiet

Effekter och resultat

EXAMENSGRAD AVGÅNGSELEVER

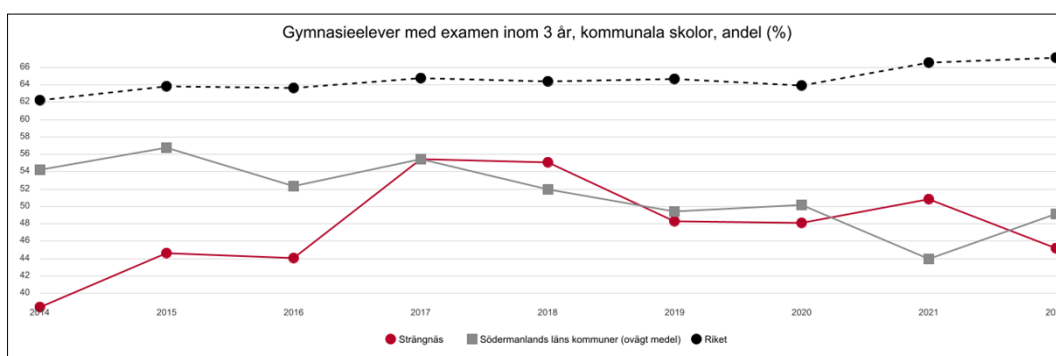


Källa: gymnasiets lärplattform



Ovanstående diagram visar de elever som avslutade sin gymnasieutbildning respektive läsår, oavsett hur länge de studerat på gymnasiet. Andelen avgångselever med gymnasieexamen på Thomasgymnasiet var läsåret 2022/23 77 procent, samma resultat som föregående läsår. Andelen elever med gymnasieexamen var samma på både yrkesförberedande och högskoleförberedande program. Jämfört med föregående läsår var resultatet lägre för yrkesprogrammen men något högre för de högskoleförberedande programmen.

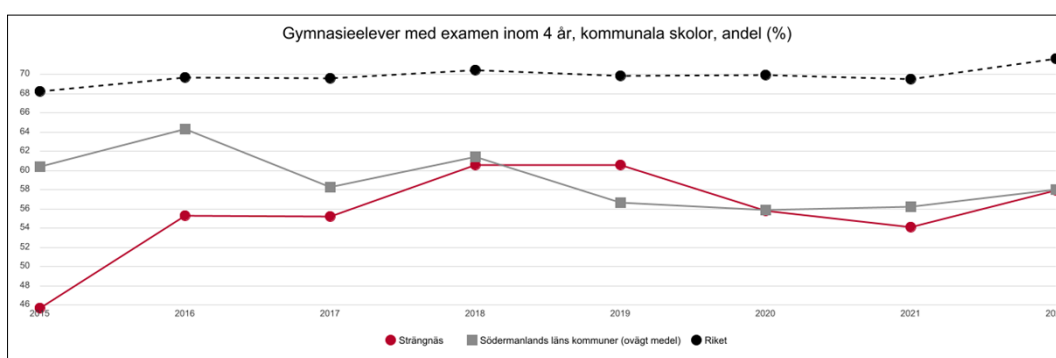
EXAMENSGRAD INOM 3 ÅR



Källa: KOLADA

En gymnasieutbildning är avsedd att genomföras under tre år och ska leda till en examen. Andelen elever som uppnår detta på Thomasgymnasiet är lägre i jämförelse med riket, men ungefär i nivå med kommunala skolor i Sörmland.

EXAMENSGRAD INOM 4 ÅR

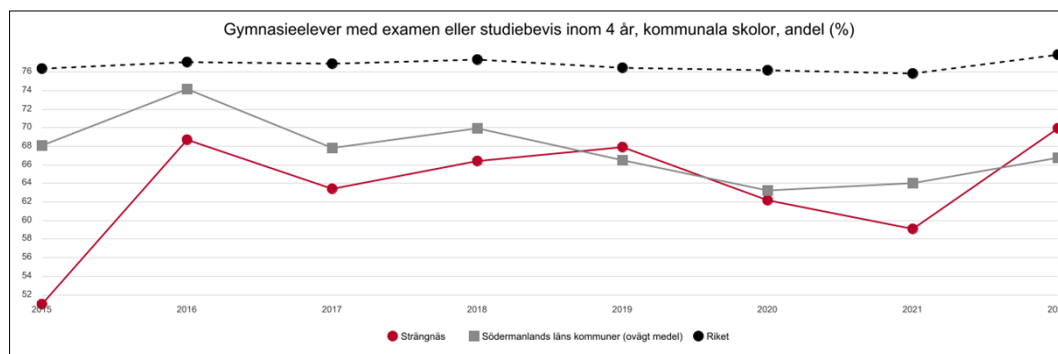


Källa: KOLADA

Ungefär 25 procent av eleverna på Thomasgymnasiet studerar på introduktionsprogrammen eftersom de inte uppnått gymnasiebehörighet i grundskolan. Syftet är att bli behörig till ett nationellt program och påbörja det inom ett år. Därför är det också relevant att följa andelen gymnasieelever med examen inom 4 år. Resultatet ligger även här lägre än riket, men i nivå med kommunala skolor i Sörmland.



ELEVER MED EXAMEN ELLER STUDIEBEVIS INOM 4 ÅR



Källa: KOLADA

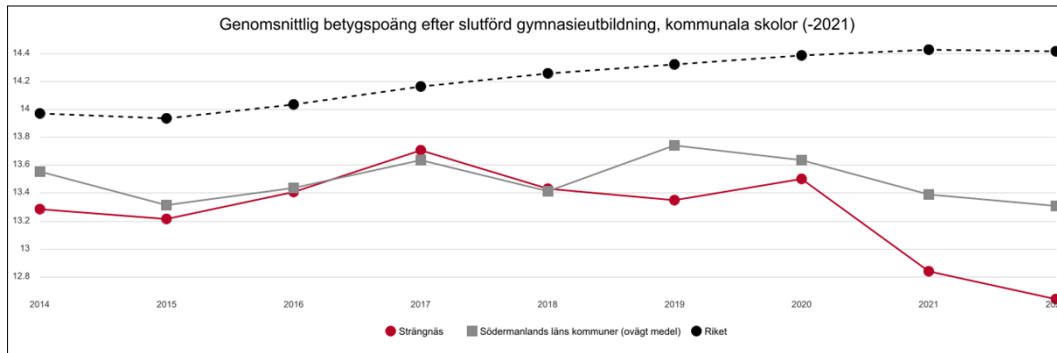
En gymnasieexamen innehåller kurser om 2500 poäng, varav 2250 ska vara godkända. För yrkesprogram respektive högskoleförberedande program finns även krav om specifika kurser som ska vara godkända. En elev kan därmed ha godkänt i ett stort antal kurser men ändå inte uppnå gymnasieexamen. Dessa elever får i stället ett studiebevis. Resultatet på Thomasgymnasiet ligger i nivå med kommunala skolor i Sörmland, men under riket.

Diagrammen visar att andelen elever med examen inom tre respektive fyra år har minskat över tid. Samtidigt har andelen avgångselever med examen ökat mellan de senaste läsåren. Läggs elever med studiebevis till syns en ökning med 10 procentenheter. Resultatet är det högsta som uppnåtts under mätperioden. Detta trots att elevgruppen på grund av pandemin tvingades till fjärrundervisning under nästan halva sin gymnasietid.

Nationella studier visar att ett högt meritvärde från grundskolan är en framgångsfaktor för att nå gymnasieexamen. Många elever på Thomasgymnasiet har höga meritvärden och goda kunskaper med sig från grundskolan, men en fjärdedel av skolans elever går ett introduktionsprogram därför att de inte uppnått gymnasiebehörighet. Även om gymnasiebehörighet uppnås och eleven kan påbörja ett nationellt program är det troligt att grundkunskaperna påverkar möjligheten att uppnå en gymnasieexamen.



GENOMSNISSLIG BETYGSPÖÄNG



Källa: KOLADA

Diagrammet visar genomsnittlig betygspoäng för de elever som avslutat sin gymnasieutbildning det aktuella året. För riket syns en ökning under perioden. Resultatet för Thomasygmnasiet har leget i nivå med kommunala skolor i Sörmland, men visar de senaste åren en negativ trend. Resultatet för läsåret 2022/23 var 13.4, vilket är samma resultat som läsåret 2019/20.

ENKÄTRESULTAT GÄLLANDE LÄRANDE OCH UTVECKLING, STÖD SAMT TRYGGHET



Källa: Utbildningskontorets elevenkät



Källa: Utbildningskontorets elevenkät



De valda enkätfrågorna avser att lägga ett elevperspektiv till resultaten. Det är samma frågor som i grundskolans resultatdel. Resultatet gällande att förstå vad som ska göras har sjunkit i jämförelse med de två tidigare åren. Upplevelsen av att få hjälp när man behöver det ligger på ungefär samma nivå under de tre undersökta åren. Detsamma gäller resultaten gällande upplevd trygghet i skolan.

Målet bedöms på helåret delvis uppnås. Andelen avgångselever med gymnasieexamen på Thomasgymnasiet var läsåret 2022/23 77 procent, samma resultat som föregående läsår. Över en treårsperiod ses dock en ökning. Läsåret 2020/21 var andelen avgångselever med gymnasieexamen 65 procent.

Analys och slutsatser

Precis som för förskolan och grundskolan är den sammantagna analysen gällande gymnasiet att det är ett medvetet och långsiktigt förbättringsarbete som ger resultat. Thomasgymnasiet har systematiskt tagit sig an avgränsade utvecklingsområden och använt exempelvis elevenkäterna som underlag för förbättringsinsatser. Analysen visar att detta är ett framgångsrikt arbetssätt som ger effekt på resultaten, som återhämtats från den försämring som skedde under pandemin.

Utbildningskontorets analys visar att det finns skillnader mellan elevernas betyg i årskurs 9 och de diagnoser i svenska, engelska och matematik som görs när eleverna börjar gymnasiet. Konsekvensen är att det blir kämpigt för eleverna att klara av kurserna och sannolikheten att nå de högre betygen är låg. Det är särskilt läsförståelsen som sticker ut. Den påverkar inte enbart resultaten i svenska utan får också genomslag i matematik eller när eleven ska läsa, för dem, nya ämnen på gymnasiet. I grundskolan pågår ett arbete för att göra betygsättningen rättssäker och likvärdig. Grundskolan och gymnasiet ska närma sig varandra i ett gemensamt utvecklingsarbete kring detta.

Thomasgymnasiet ser en tydlig koppling mellan elevernas närvaro och deras betygsresultat. Analysen visar att genomförda insatser i form av förbättrade rutiner och system haft viss effekt. Thomasgymnasiet skulle som nästa steg vilja förstärka närvaroarbetet genom heltidsmentorer, men ser inte att det är möjligt att genomföra inom befintlig ekonomisk ram.



Barn- och utbildningsnämndens mål

Delaktigheten ökar i nämndens verksamheter

Bedömning av måluppfyllelse för helår:  uppnås delvis

Nyckeltal för bedömning av måluppfyllelse

- enkätresultat gällande delaktighet och inflytande

Se bilaga 3 (sidan 63) för utförligare beskrivning av de valda nyckeltalen.

Sammanfattning av periodens viktigaste aktiviteter

Förskola

- prioriterat arbete med språket för att hjälpa barnen att kunna uttrycka sina åsikter, förhandla, kompromissa och lyssna på andra
- genomförd studiedag och kompetensutveckling kring olika metoder för språkutveckling
- anpassningar av den fysiska miljön genom exempelvis bildstöd

Grundskola och fritidshem

- genomförd elevskyddsombudsutbildning för att öka elevernas delaktighet i skolornas arbetsmiljöarbete
- pågående revidering av studie- och yrkesvägledningsplanen med syfte att göra hela skolan delaktig i vägledningsarbetet och därmed stärka elevernas valkompetens

Exempel på insatser på specifika skolor

- Vasaskolan har elevråd, kostråd och klassråd, och eleverna är med och bestämmer över lekar och aktiviteter på fritidshemmet
- Stallarholmsskolans rektor följer upp samtliga elevenkäter tillsammans med klasserna och har ett fungerande föräldraråd
- Mariefredsskolans elevskyddsombud har kontinuerliga möte med rektor och har påbörjat ett arbete med att återkoppla exempelvis enkätresultat till specifika elevgrupper/klasser
- Paulinska skolan planerar aktiviteter vid olika högtider tillsammans med eleverna, och eleverna är delaktiga i skolans elevcafé
- Åkerskolans elevskyddsombud deltar i skolans arbetsmiljöarbete, exempelvis uppföljning av den fysiska arbetsmiljön, och elever i årskurs 9 skriver handlingsplaner kopplat till måluppfyllelse tillsammans med sin mentor



Anpassad grundskola och gymnasieskola

- kontinuerlig användning av bildstöd
- elev- och trygghetsgrupper på Tosteröskolan och Thomasskolan med representanter från samtliga klasser

Gymnasieskola

- etablerat arbete med formella råd, exempelvis elevråd och kostråd

Effekter och resultat

Barn, elever och vårdnadshavare har enligt skollagen och läroplanerna rätt till delaktighet och inflytande. Barn och elever ska också ges förutsättningar att utveckla förmågan att ta ansvar och att påverka sin situation. Syftet är att utveckla barns och elevers förståelse för vad demokrati är, men också att bidra till motivation och lust att lära.

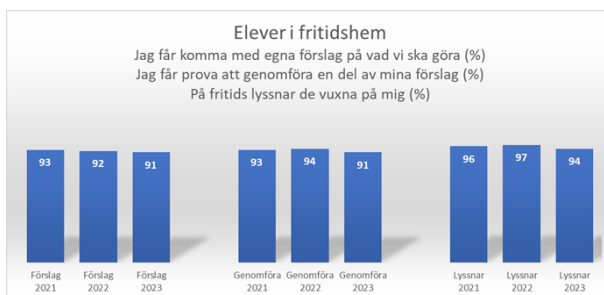
FÖRSKOLA



Källa: Utbildningskontorets vårdnadshavarenkät, kommunala förskolor

Förskolan använder frågan om utvecklingssamtalet som *ett* sätt att bedöma om förskolan skapat förutsättningar för vårdnadshavares möjlighet till inflytande. Resultatet ligger över tid på en mycket hög nivå. 2022 uppmättes det lägsta resultatet. I 2023 års enkät syns en ökning med en procentenhet.

FRITIDSHEM



Källa: Utbildningskontorets elevenkät



I fritidshemsenkäten fångas elevernas upplevda delaktighet och inflytande genom frågor om de får komma med förslag på aktiviteter och om de får prova att genomföra dem. Det finns även en fråga om de känner sig lyssnade på. Resultaten är genomgående höga, men har sjunkit på samtliga påståenden jämfört med föregående år.

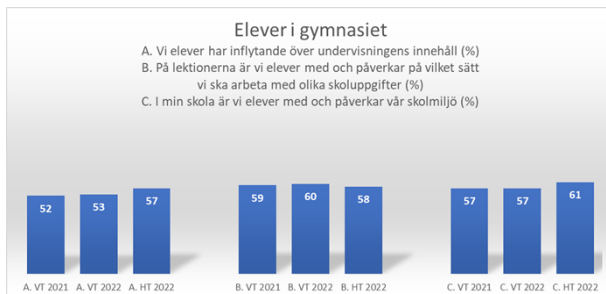
GRUNDSKOLA OCH ANPASSAD GRUND- OCH GYMNASIESKOLA



Källa: Utbildningskontorets elevenkät

Grundskolans elever svarar på om de får vara med och påverka arbetsätten. Resultaten har ökat för båda elevgrupperna jämfört med föregående år. Elever i anpassad grundskola och gymnasieskola svarar på frågan om personalen lyssnar på dem när de vill berätta något. Resultatet har sjunkit mycket jämfört med föregående år.

GYMNASIET



Källa: Utbildningskontorets elevenkät

I gymnasieenkäten finns frågor om inflytande över undervisningens innehåll, påverkan på arbetsätten samt möjlighet att påverka skolmiljön. Resultaten gällande inflytande över undervisningens innehåll och skolmiljön har ökat relativt mycket, båda med fyra procentenheter, jämfört med föregående läsår. Påståendet om påverkan på arbetsätten har däremot sjunkit ett par procentenheter.

Målet bedöms på helåret delvis uppnått. Sett till enkätresultaten har delaktigheten ökat i förskolan, grundskolan och till största delen i gymnasiet. Den upplevda delaktigheten har sjunkit i fritidshemmen och i den anpassade grund- och gymnasieskolan.



Analys och slutsatser

Förskolan konstaterar att vårdnadshavarnas deltagande i föräldramöten och andra gemensamma aktiviteter har minskat över tid. Analysen visar att det verkar vara livspusslet som utmanar och att förskolan därför behöver tänka annorlunda kring upplägg och innehåll vid föräldraaktiviteter.

Grundskolan arbetar utifrån hypotesen att delaktighet och ansvar ökar motivationen till skolarbete, och därmed till förbättrade kunskapsresultat. Analysen visar att elevens förståelse för konsekvenser av olika valalternativ är avgörande för motivationen. Grundskolan arbetar därför med att involvera eleverna mer i utformningen av studieplanerna. Till vårterminens start anställdes en central samordnare för studie- och yrkesvägledningen som stöd för detta arbete. Utvärderingar under året kommer visa vilken effekt detta har på elevernas upplevda delaktighet.

Gymnasiet ser en positiv förflyttning gällande elevernas inflytande över undervisningens innehåll och möjligheten att påverka skolmiljön. Samma mönster syns inte i inflytandet över arbetssätten. Thomasgymnasiets analys visar att ett fokuserat arbete med att få fler elever att nå gymnasieexamen möjligen har skett på bekostnad av elevernas möjlighet till inflytande, motivation och stimulans. Den debatt som förts under våren gällande chattrobotar och Skolverkets råd att inte använda hemuppgifter för bedömning har också begränsat variationen av arbetssätt.

Sammantaget finns ett behov av att bevara de framgångsrika arbetssätt och metoder där barn, elever och vårdnadshavare upplever delaktighet och inflytande samtidigt som nya former prövas. Politikens bidrag för att främja delaktighet i demokratin kan inte underskattas. Här finns ett utrymme att inta.



Perspektiv Samhälle

Kommunfullmäktiges mål

Strängnäs kommun är en förebild för sitt aktiva arbete kring hållbarhetsfrågor med Agenda 2030 som bas. Tillsammans utvecklas vi med människor som vill bo och leva i, verka i och besöka vår kommun.

Barn- och utbildningsnämndens mål

Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar utveckling

Bedömning av måluppfyllelse för helår: ● uppnås

Nyckeltal för bedömning av måluppfyllelse

- andel (%) invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar
- gymnasiefrekvens (%)
- andel (%) ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter slutförd gymnasieutbildning
- andel (%) av kursdeltagare som påbörjat kurs i komvux på gymnasial nivå som avbrutit kurs
- andel (%) personer som arbetar året efter avslutad utbildning på komvux, gymnasial nivå
- andel (%) personer som studerar året efter avslutad utbildning på komvux, gymnasial nivå
- enkätresultat gällande mående samt framtidstro

Se bilaga 3 (sidan 63) för utförligare beskrivning av de valda nyckeltalen.

Sammanfattning av periodens viktigaste aktiviteter

Utöver det som beskrivits under nämndens mål och ökad måluppfyllelse och ökad delaktighet:

Förskola

De kommunala förskolorna ingår i forsknings- och utvecklingsprogrammet Hållbar förskola som bygger på samverkan mellan forskare och verksamhet. Programmet syftar till att med stöd av forskning identifiera effektiva sätt att arbeta med hållbar utveckling och undersöka vilka effekter detta kan medföra i förskolans kontext. Syftet är också att genom samarbete mellan lärare och forskare låta de verksammas kunskaper och erfarenheter utgöra grund för gemensam kunskapsutveckling och ny forskning inom området utbildning för hållbar utveckling.



Forskarna ger de medverkande förskollärarna och rektorerna en uppgift varje termin som ska genomföras i verksamheten och dokumenteras. Förutom bidrag till forskning blir dessa uppgifter till metoder och verktyg att använda i förskolans strävan mot en mer hållbar förskola. Inledningsvis skattade sig samtliga förskolor i OMEPS:s skala för hållbarhet för att få ett nuläge samt en riktning för fortsatt arbete. Dessa skattningar ligger till grund för de temaarbeten som därefter genomförs på förskolorna tillsammans med barnen.

Utöver arbetet med Hållbar förskola

- pågående kompetensutveckling av all personal genom Skolverkets modul Specialpedagoglyftet
- pågående tidiga insatser genom Öppna förskolan i Åker, Mariefred och Strängnäs, i samverkan med familjevägledare och barnavårdscentralen
- kontinuerligt samarbete mellan socialkontorets och förskolans enhetschefer
- kontinuerlig samverkan mellan förskolans utvecklingsledare och centrala barn- och elevhälsan, regionen, biblioteken samt grundskolans utvecklingsledare inom språkutvecklande arbete och digitalisering

Grundskola och fritidshem

- pågående samarbete med Stöd och insats ungdom, exempelvis genomförs utbildning utifrån konceptet "Mentorer i våldsprevention" för elever på högstadiet
- påbörjat arbete med projekt "Agera tillsammans" som motsvarar det ovanstående konceptet men riktar sig till elever på mellanstadiet
- genomförd utbildning för pedagoger i återbruk och arbete med att återvinna resurser, detta inom ramen för 500-årsresan
- pågående arbete med att reparera och återanvända äldre datorer för att på så sätt skapa en bank av datorer som snabbt kan ersätta datorer som går sönder, och det som bedömts vara inte användbart har skickat till återvinning

Exempel på insatser på specifika skolor

- Finningeskolan har sedan många år Grön Flagg med tillhörande aktiviteter, och på Fritidshemmens dag genomförs "loppis" med återbruk
- Vasaskolan genomför olika aktiviteter för att hålla nere matsvinnet och de olika klasserna turas om att vara Städpatrull för att hålla rent på skolgården
- Karinslundsskolan har genomfört skräpplockardagar och återanvänder textilier i slöjden, exempelvis genom att göra pallsitsar av gamla jeans



- Paulinska skolan samarbetar med Riksidrottsförbundet kring rastaktiviteter, och årskurs 7 har genomfört ett arbete gällande energianvändning och boende
- Åkerskolan samverkar med Tjejjouren och kyrkan genom att erbjuda aktiviteter i bibliotekets lokaler

Anpassad grundskola och fritidshem

- återbruk av möbler och material i så stor utsträckning som möjligt
- kontinuerligt samarbete med Multeum, Fritidsbanken, Region Sörmland och Paraidrotten i Strängnäs
- kompetensutveckling kring tillgänglighetsfrågor med stöd av Specialpedagogiska skolmyndigheten

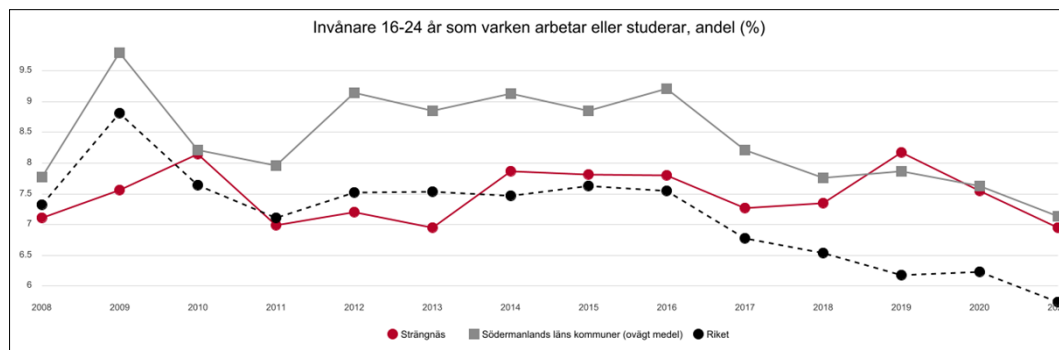
Kontorsövergripande

- intern samverkan mellan utbildningskontoret/skola, socialkontoret och kulturkontoret (SSK)
- extern samverkan mellan utbildningskontoret och Region Sörmland
- extern samverkan mellan kommunala och fristående huvudmän genom Bildningsakademi Strängnäs (BAS)
- vuxenutbildningens interna samarbete med socialkontoret, och det regionala samarbetet kring vuxenutbildning i Sörmland

Effekter och resultat

Denna resultatuppföljning tar avstamp i social hållbarhet utifrån perspektivet att nämndens verksamheter ska lägga grunden för ett gott liv. Det kan innefatta goda kunskaper, en känsla av att vara delaktig och kunna påverka, ett bra mående och framtidstro. Skolutvecklingsprogrammets gröna ruta (Kunskaper och lärande) och gula ruta (Trygghet och stöd) är riktninggivaren för detta arbete.

UNGDOMAR SOM VARKEN ARBETAR ELLER STUDERAR



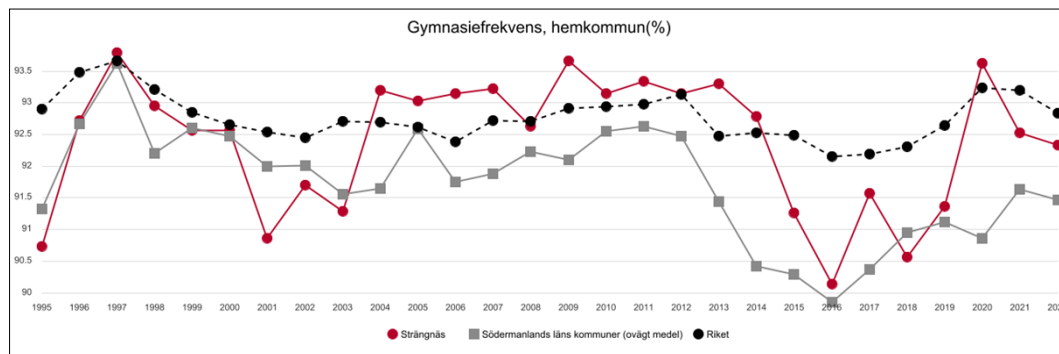
Källa: KOLADA

OBS! Data för samtliga folkbokförda



Ett sätt att försöka mäta social hållbarhet är att undersöka andelen invånare som varken arbetar eller studerar. Strängnäs kommun låg fram till 2016 runt nivån för riket. Därefter har Strängnäs närmast sig nivån för Sörmland, vilken ligger ungefär 1.5 procentenheter över riket. 2020 var det 255 invånare i åldersgruppen som varken arbetade eller studerade.

GYMNASIEFREKVENNS



Källa: KOLADA

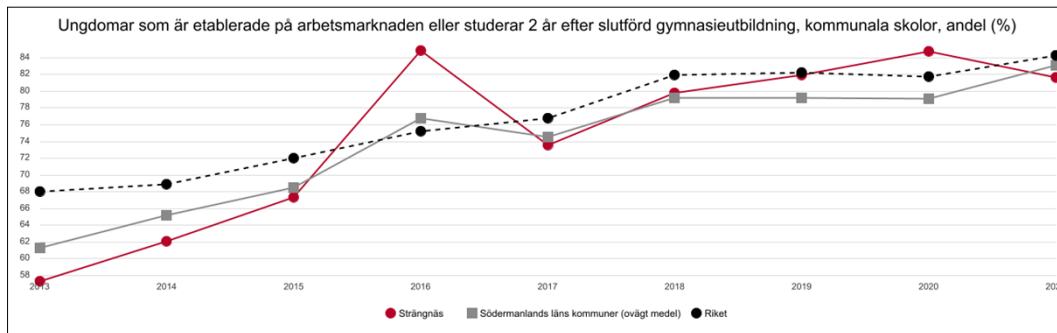
OBS! Data för samtliga folkbokförda

Arbetsmarknadens krav har ökat och idag krävs ofta en genomförd gymnasieutbildning för att få en anställning som sträcker sig över en längre tid. Andelen folkbokförda ungdomar 16-18 år som genomför en gymnasieutbildning (gymnasiefrekvens) har historiska legat något över riksnittet för Strängnäs del. 2015 till 2019 minskade gymnasiefrekvensen, vilket kan vara en delförklaring till att andelen unga som varken arbetar eller studerar har ökat.

Den positiva resultatutvecklingen från 2020 och framåt beror dels på ett förstärkt samarbete med externa gymnasieskolor kring elever som riskerar att hoppa av studierna, dels på ett utvecklat arbete på Thomasgymnasiet kring samma målgrupp. Att utförandeansvaret av det kommunala aktivitetsansvaret förts över till Thomasgymnasiets organisation har inneburit ett ökat fokus på att få ungdomarna att återuppta eller påbörja studier, vilket är aktivitetsansvarets målsättning. Samlokaliseringen har också inneburit att resurser kunnat samordnas på ett bättre sätt än tidigare.



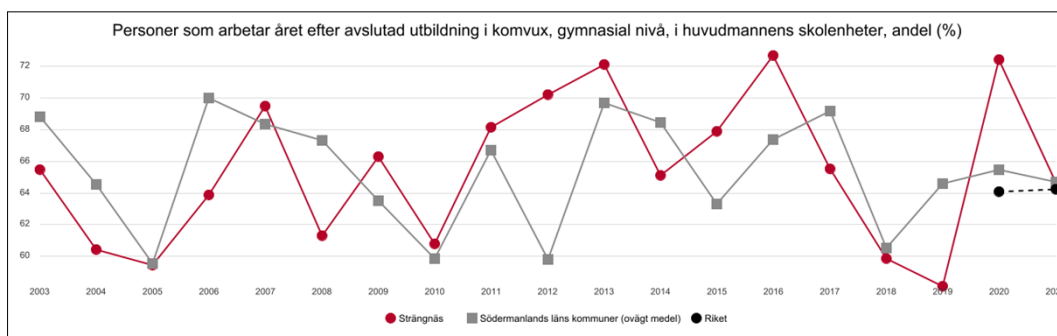
ARBETE ELLER STUDIER 2 ÅR EFTER GYMNASIET



Källa: KOLADA

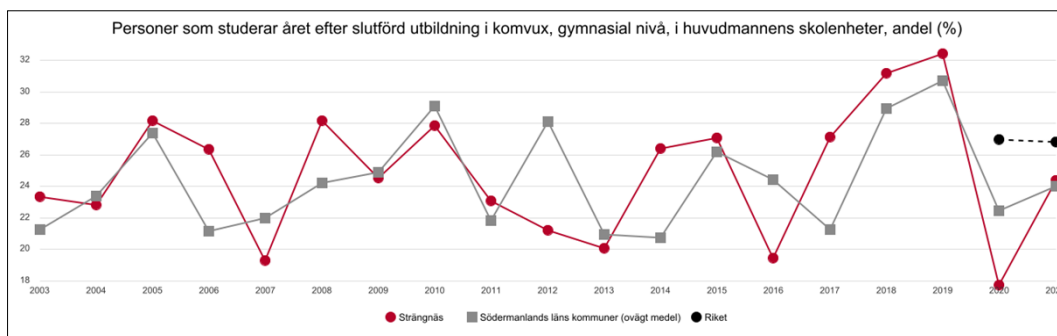
Ovanstående diagram visar andelen ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar två år efter slutförd gymnasieutbildning på Thomasgymnasiet. Ett liknande mönster ses när data för samtliga i Strängnäs folkbokförda ungdomar genereras.

ARBETE EFTER VUXENUTBILDNING



Källa: KOLADA

STUDIER EFTER VUXENUTBILDNING

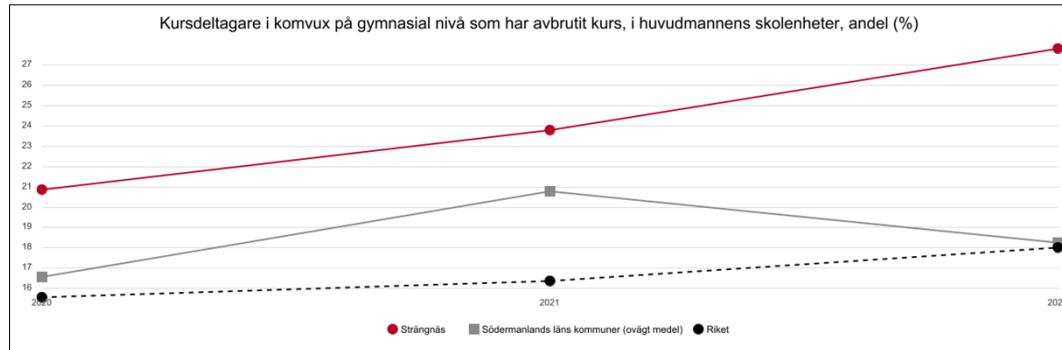


Källa: KOLADA

Ett av vuxenutbildningens mål är att vuxna ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet. Diagrammen visar andelen som arbetar eller studerar året efter en



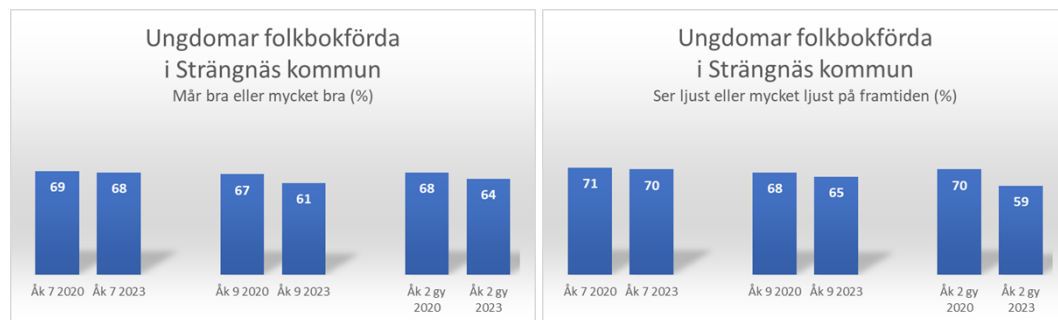
avslutad utbildning på gymnasial nivå. Resultaten följer i stora drag resultatet för Sörmland.



Källa: KOLADA

I Strängnäs är det en större andel som avbryter en påbörjad kurs, jämfört med både Sörmland och riket som helhet. Många elever uppger att avbrottet beror på att de fått arbete, vilket i sig är positivt. Komvux ser dock ett mönster där elever avbryter sina studier till förmån för ett tidsbegränsat arbete, och där individen återkommer till komvux när arbetet upphör. För en del innebär detta att utbildningen aldrig blir klar och att individen blir kvar i en osäker ställning på arbetsmarknaden.

ENKÄTRESULTAT MÅENDE OCH FRAMTIDSTRO



Källa: Regionens enkät Liv och hälsa ung 2020 och 2023

OBS! Data för åk 7 och 9 gäller samtliga grundskolor belägna i kommunen. Data för gymnasiet gäller samtliga folkbokförda ungdomar, oavsett vilken gymnasieskola de går i länet.

Ett annat sätt att försöka mäta social hållbarhet är invånarnas mående och framtidstro. Sedan 1990-talet har ungdomsgenerationen haft en sämre hälsoutveckling än andra åldersgrupper, framför allt när det gäller den psykiska hälsan. Region Sörmland följer utvecklingen i sin enkät Liv och hälsa ung. Den senaste undersökningen genomfördes 2023.



Resultaten för Strängnäs kommun har sjunkit jämfört med föregående enkät som genomfördes 2020. Genomgående är resultaten lägre för ungdomar folkbokförda i Strängnäs jämfört med ungdomar i länet, både 2020 och 2023. Det är en markant försämring av andelen gymnasieelever som ser ljust eller mycket ljust på framtiden, från 70 till 59 procent. Resultatet är också lågt i jämförelse med samtliga i länet, där 67 procent av eleverna instämmer i påståendet 2023.

Målet bedöms på helåret uppnås. Det pågår ett stort antal aktiviteter och insatser som på olika sätt bidrar till hållbar utveckling. Många av dessa förväntas bidra främst till social hållbarhet i form av genomförd grund- och gymnasieskola. Gymnasiebehörigheten ökade och gymnasiefrekvensen förväntas därför öka läsåret 2023/24.

Analys och slutsatser

Det är en utmaning att hitta mätbara nyckeltal för de yngre åldrarna som säger något om social hållbarhet. Effekten av förskolans och skolans arbete syns dock i exempelvis unga vuxnas sysselsättningsgrad. Ett fortsatt fokuserat förbättringsarbete för att ge barn och elever den utbildning de har rätt till är därför nödvändigt.

På Thomasgymnasiet genomförs flera insatser och projekt med syfte att minska avhoppet, få ungdomar inom kommunala aktivitetsansvaret att återgå till studier, och att stödja ungdomar som under pandemin hade svårt att klara av kurser. Utbildningskontorets har i sina analyser sett att dessa insatser och projekt ger resultat på individnivå. För att fortsätta insatserna skulle dock medel behöva tillföras då flera insatser idag finansieras genom externa projekt pengar.

Utbildningskontorets analyser visar att både den interna och den externa samverkan förstärkts över tid. Internt sker exempelvis samverkan mellan utbildnings-, social-, och kultur- och fritidskontoret kring Skolsociala stödteamet. Syftet är att öka skolnärvaro och mående, och minska droganvändning och kriminalitet. Tidiga förebyggande insatser görs exempelvis i Öppna förskolan genom samverkan mellan utbildnings- och socialkontoret och regionen. Den pågående samverkan mellan kontoren behöver fortsätta då de olika kontorens professioner tillsammans kan bidra till social hållbarhet för unga i Strängnäs kommun. Barn- och utbildningsnämnden behöver verka för fortsatt gemensamt ansvarstagande tillsammans med socialnämnden, även om effektiviseringar genomförs.



Perspektiv Medarbetare

Kommunfullmäktiges mål

Strängnäs kommun har stolta och kompetenta medarbetare som tillsammans utvecklas och skapar moderna och attraktiva arbetsmiljöer.

Barn- och utbildningsnämndens mål

Nämndens verksamheter tillhandahåller en stimulerande arbetsmiljö

Bedömning av måluppfyllelse för helår: 🟡 uppnås delvis

Nyckeltal för bedömning av måluppfyllelse

- sjukfrånvarostatistik
- enkätresultat gällande arbetsmiljö

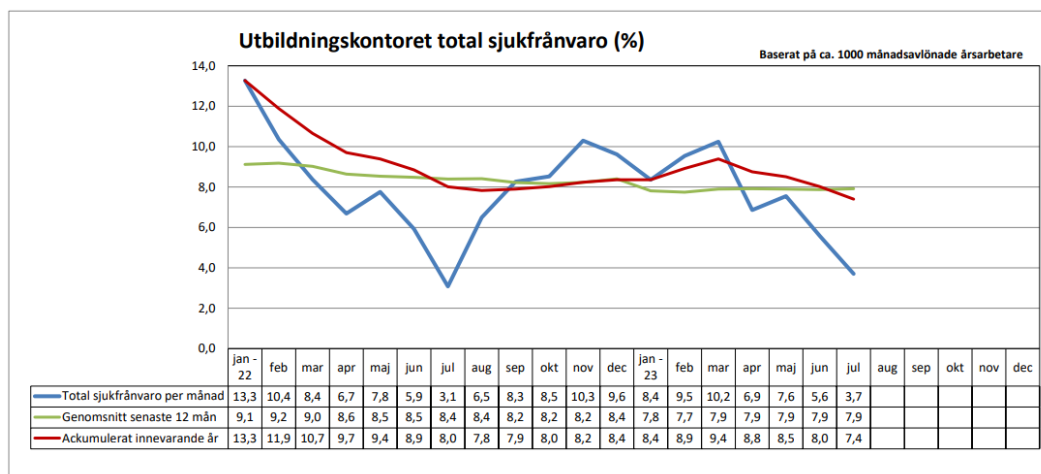
Se bilaga 3 (sidan 63) för utförligare beskrivning av de valda nyckeltalen.

Sammanfattning av periodens viktigaste aktiviteter

- riktade insatser i förskolan där behov finns tillsammans med HR
- riktade insatser i grundskolan för att minska sjukfrånvaron i samarbete med HR
- skolsäkerhetsarbete har genomförts i grundskolan innehållande utbildningar inom hot och våld och PDV
- arbetsmiljöteam skapas på enheterna

Effekter och resultat

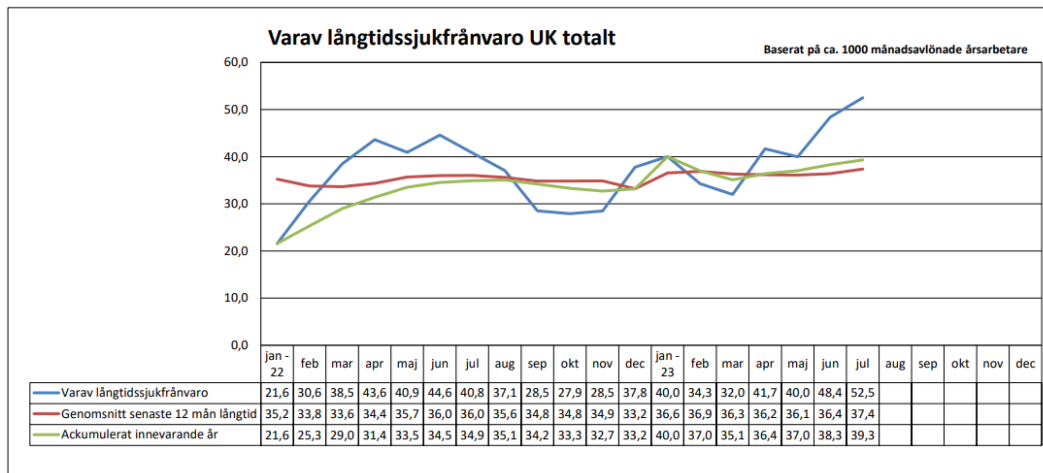
SJUKFRÅNVARO TOTAL



Källa: Förvaltningens ledningsinformationssystem (LIS)

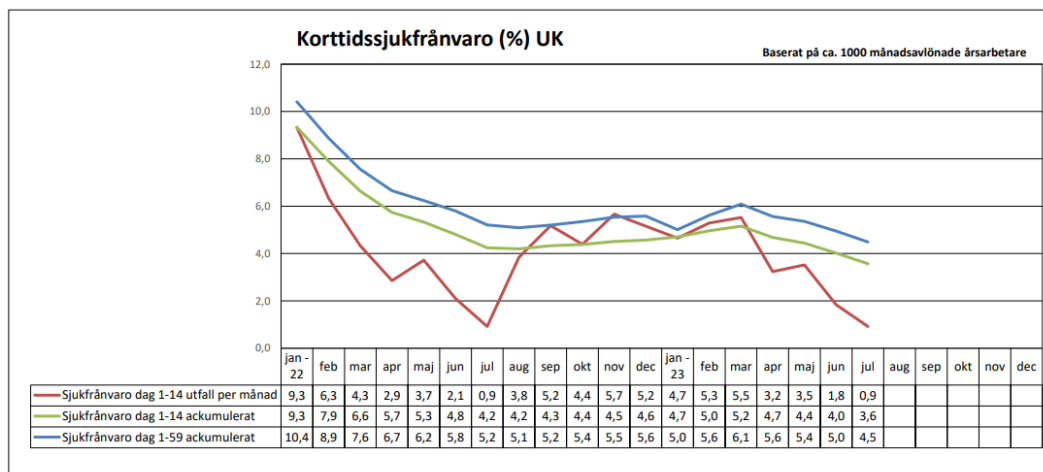


VARAV LÅNGTIDSSJUKFRÅNVARO TOTAL



Källa: Förvaltningens ledningsinformationssystem (LIS)

KORTTIDSSJUKFRÅNVARO TOTAL



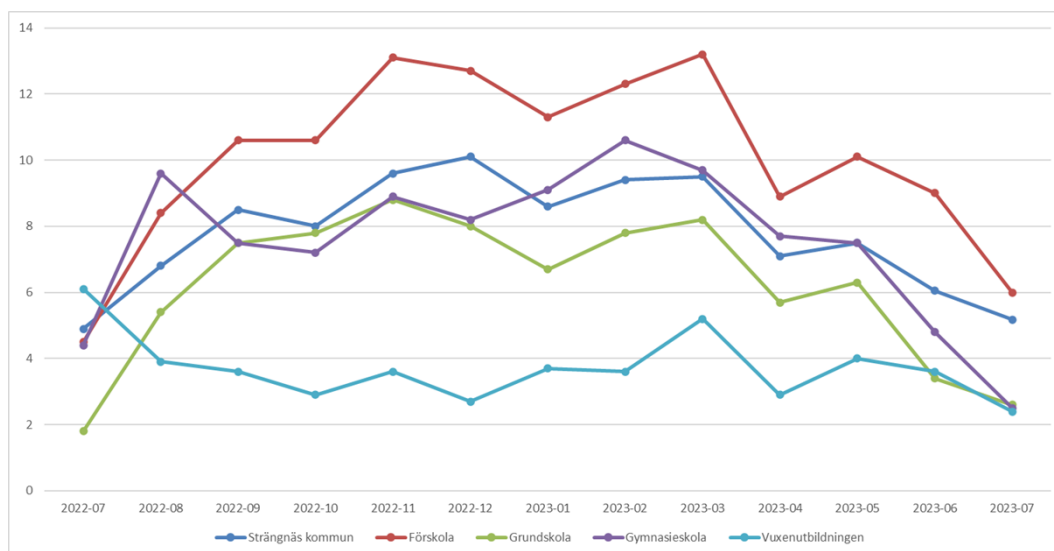
Källa: Förvaltningens ledningsinformationssystem (LIS)

Snittet för sjukfrånvaron de senaste tolv månaderna var cirka 8 procent i utbildningskontorets verksamheter i juli 2023. Det är en sänkning med cirka 0,5 procentenhet jämfört med motsvarande period 2022.

Den ackumulerade långtidssjukfrånvaron har ökat något under 2023 och utgör i juli cirka 39 procent av sjukfrånvaron. Den ackumulerade korttidssjukfrånvaron följer däremot en sjunkande trend och utgör nu 4,5 procent av sjukfrånvaron.



SJUKFRÅNVARO PER VERKSAMHET



Källa: Förvaltningens ledningsinformationssystem (LIS)

För perioden januari till juli 2023 har förskolan en sjukfrånvaro på 10,1 procent jämfört med 10,8 för samma period föregående år. Grundskolan har en sjukfrånvaro på 5,8 procent 2023 jämfört med 6,5 procent 2022. Även gymnasieskolan samt vuxenutbildningen har en lägre sjukfrånvaro januari till juli 2023 jämfört med motsvarande period 2022. Gymnasieskolan har en sjukfrånvaro på 7,2 procent 2023 jämfört med 8,3 procent föregående år. Motsvarande siffra för vuxenutbildningen är 3,6 procent jämfört med 4,2 procent.

Sjukfrånvaron har en god utveckling i samtliga verksamheter.

ARBETSMILJÖ

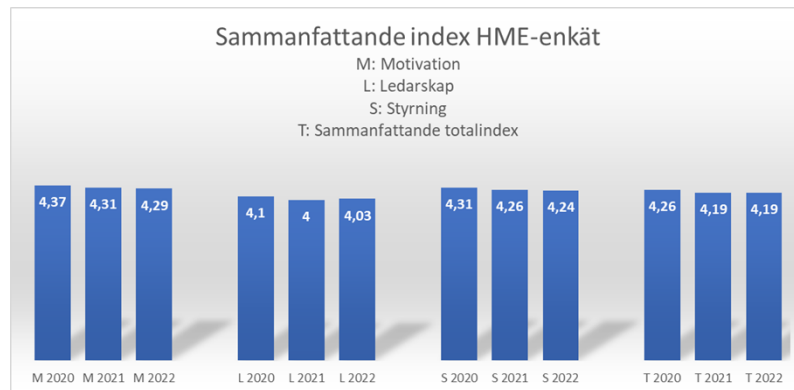
Verksamheterna fortsätter att utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet. HR-avdelningen upplever och kan i den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet utläsa att det idag finns en ökad medvetenhet i verksamheternas systematiska arbetsmiljöarbete. En bidragande anledning tros vara att det på enheterna har startats särskilda forum för att bedriva arbetsmiljöarbetet, så kallade arbetsmiljöteam. I arbetsmiljöteamen ingår alltid rektor/biträdande rektor och enhetens arbetsmiljöombud. Övriga medlemmar kan variera mellan enheterna. Det pågår kommunövergripande satsningar på att öka antalet arbetsmiljöombud vilket arbetsmiljöteamen ytterligare bidrar till.

Utifrån verksamheternas årliga uppföljning av sitt systematiska arbetsmiljöarbete under 2022 framkommer många gemensamma prioriterade områden för arbete under 2023. De områdena handlar till exempel om att ytterligare medvetandegöra och öka kunskaperna om vad arbetsmiljöpolicy innebär, fokus med den organisatoriska och sociala arbetsmiljön, utveckla systematiken i



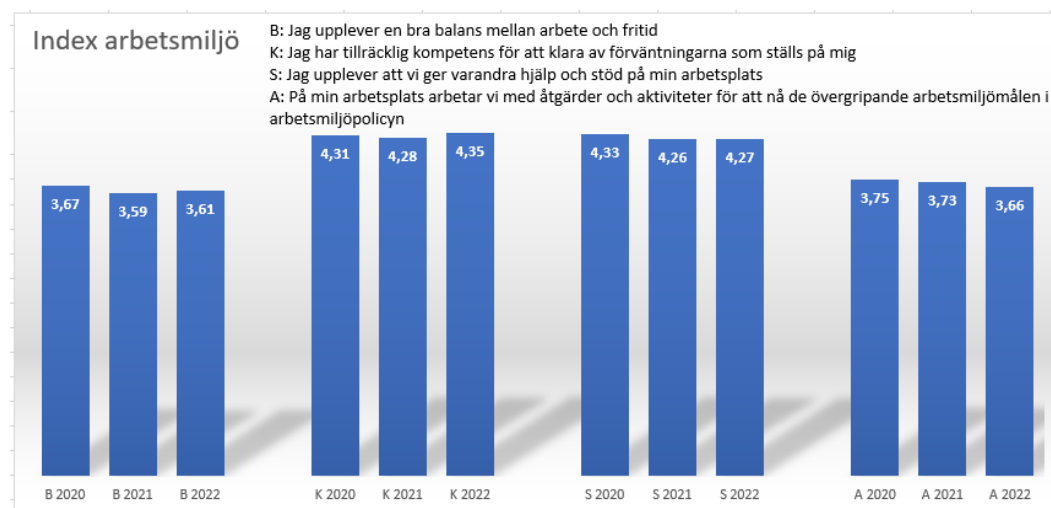
arbetsmiljöarbetet och skapa arbetsmiljöteam på arbetsplatserna som planerar och utvärderar arbetsmiljöarbetet.

Verksamheterna fortsätter arbetet med sitt resultat från HÖK-enkäten som genomfördes i början av 2022. Kring ett av de områden som handlar om arbetstid har det påbörjats ett partsgemensamt arbete för att främja dialogen och reflektionen om arbetstiden.



Källa: Förvaltningens personalenkät

Av medarbetarenkäten som genomfördes under hösten 2022 framgår att utbildningskontorets medarbetare trivs på sina arbetsplatser och är motiverade (motivationsindex 4,29, ledningsindex 4,03 och styrningsindex 4,24 där 5 är max). Trots att resultaten är höga, har motivationsindex och styrningsindex sjunkit något sedan föregående år. Ledningsindex har dock ökat något. Totalindex HME är lika 2022 som 2021.



Källa: Förvaltningens personalenkät

Medarbetarenkäten innehåller också frågor om kränkningar, diskriminering och trakasserier samt arbetsmiljö. När det gäller kränkningar, diskriminering och



trakasserier ligger resultaten i nivå med året innan. I frågorna kring arbetsmiljö upplever en högre andel medarbetare att de har tillräcklig kompetens för att klara av de förväntningar som ställs medan färre medarbetare upplever att arbetsplatsen arbetar med åtgärder och aktiviteter för att nå de övergripande arbetsmiljömålen i arbetsmiljöpolicyn. Ett ökat fokus kommer ligga på resultat i frågan om balans mellan arbete och fritid.

Medarbetarenkäten har skillnader såväl enheter som verksamheter emellan. Varje enhet sätter upp en plan utifrån sitt resultat.

Analys och slutsatser

Sjukfrånvaro bland personalen påverkar dels medarbetarnas arbetsmiljö, dels förutsättningarna för barns och ungas utveckling och lärande. Utbildningskontorets trend med sjunkande sjuksiffror fortgår. En förbättring i korttidssjukfrånvaron har skett för perioden januari till juli 2023 jämfört med samma period 2022. Utbildningskontoret sjukfrånvaro ligger därför nu i nivå med kommunens snitt för perioden.

Månaderna januari till februari är den period då frånvaron vanligtvis är som högst i utbildningskontorets verksamheter. I år syns en förskjutning av denna topp och sjukfrånvaron är som högst i mars månad då samtliga verksamheter har periodens högsta sjukfrånvaro. Verksamheterna kommer invänta statistik för hösten innan vidare analys görs.

Sjukfrånvaron varierar även mellan enheter och ofta även ner på avdelningsnivå. Där behov påvisats kring rehabilitering och korttidsfrånvaro pågår ett kontinuerligt samarbete mellan cheferna och HR-avdelningen.

I förskolan har hög arbetsbelastning hos medarbetarna identifierats som en faktor för sjukfrånvaro. Ett intensifierat och proaktivt arbete med att förbättra förutsättningarna för medarbetarna har påbörjats. Dels genom en organisationsförändring där sex förskoleenheter efter sommaren blev fyra för att på så sätt förbättra delaktighet, kontinuitet och stabilitet. Dels har en ny administrativ biträdande rektor anställts som bland annat kommer stötta rektorerna i arbetsmiljöarbete i de ”mjuka delarna”. För de ”hårda delarna” kommer förskolans intendent finnas som fortsatt stöd.

Den sjunkande sjukfrånvaron är en positiv utveckling. Det tillsammans med ett bra resultat på medarbetarenkäten och det intensifierade arbetsmiljöarbetet i verksamheterna är tecken på god arbetsmiljö. Målet bedöms på helåret delvis uppnås. Sjukfrånvaron är fortfarande relativt hög på några enheter/avdelningar vilket påverkar arbetsmiljön.

**Barn- och utbildningsnämndens mål**

Andelen legitimerade förskollärare och lärare ökar i nämndens verksamheter

Bedömning av måluppfyllelse för helår:  uppnås delvis

Nyckeltal för bedömning av måluppfyllelse

- andel (%) förskollärare och lärare med lärarlegitimation
- andel (%) förskollärare och lärare med pedagogisk högskoleexamen

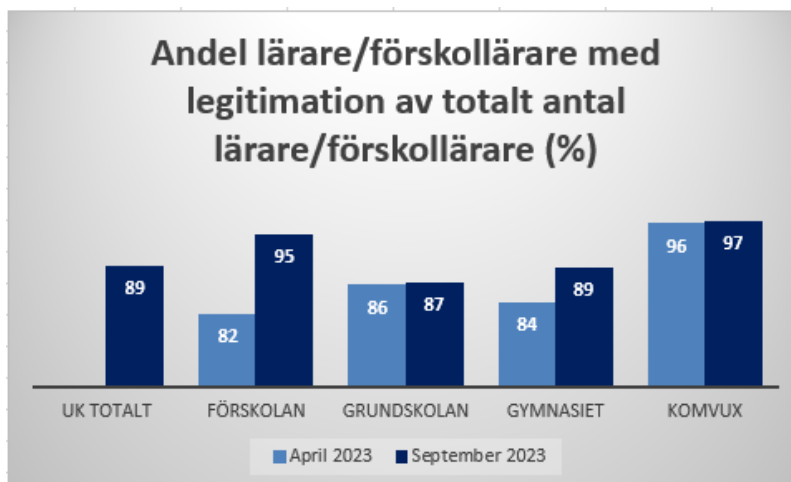
Se bilaga 3 (sidan 63) för utförligare beskrivning av de valda nyckeltalen.

Sammanfattning av periodens viktigaste aktiviteter

- ökat fokus på att rekrytera förskollärare till förskolorna
- fokus på främjande hälsoaktiviteter för personalen
- erbjudande om intern kompetensutveckling inom ramen för LÄS
- möjlighet att läsa in lärarbehörighet på arbetstid
- medarbetare som jobbar och studerar inom ramen för arbetsintegrerade grundlärarprogrammet på Mälardalens Universitet

Effekter och resultat

BEHÖRIGHET

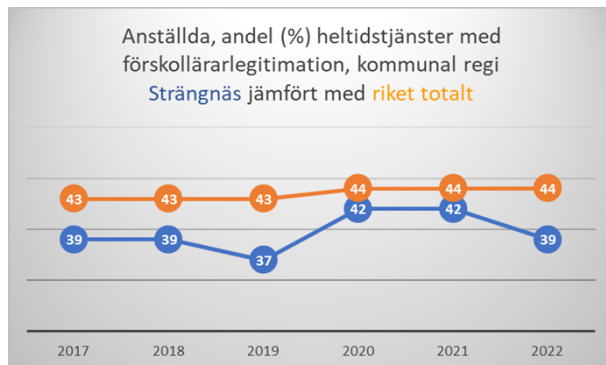


Källa: Förvaltningens personalsystem/Winlas

Behörigheten för andel lärare/förskollärare med legitimation har ökat i samtliga verksamheter i september 2023 jämfört med april 2023. Förskolan har ökat mest, från 82 till 95 procent. Vuxenutbildningen har högst andel lärare med legitimation Gymnasiet har något högre behörighet än grundskolan.



FÖRSKOLAN



Källa: Skolverkets statistik

Förskolan hade år 2022 en något lägre andel av all personal på förskolan som utgjordes av förskollärare än år 2020 och 2021. För år 2023 finns ingen statistik tillgänglig ännu. Förskolor bemannas av fler barnskötare än förskollärare. Förskollärare har det pedagogiska ansvaret men även barnskötare är delaktiga i den pedagogiska planeringen.

Förskollärare måste ha förskollärolegitimation för att tillsvidareanställas. Varje förskoleenhet har förskollärare som är ansvariga för undervisningen. Det finns medarbetare i förskolan som har legitimation som förskollärare, men som valt att jobba som barnskötare.

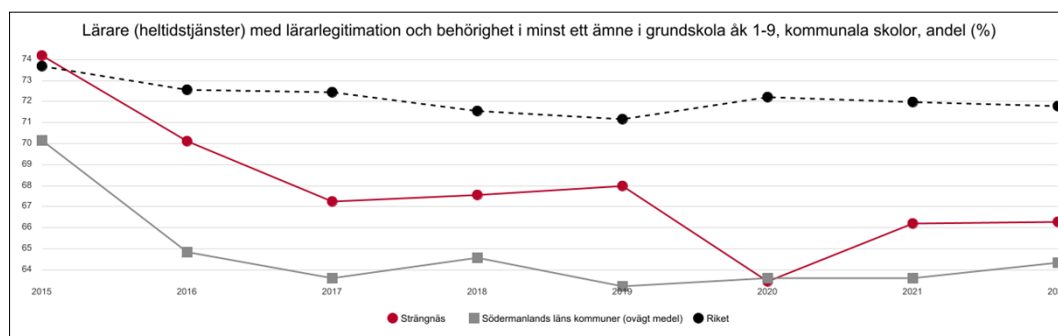
En insats pågår för att rekrytera förskollärare till förskolorna. Som stöd i detta arbete har HR och förskolerektorerna arbetat med att ta fram en samlingsannonser för förskollärare. Syftet är att kunna rekrytera flera personer vid samma tillfälle och på så vis inte missa någon i rekryteringen som skulle passa på en annan enhet. Annonsen ska även syfta till att marknadsföra förskolan i Strängnäs som en attraktiv arbetsplats.

Förskolan arbetar för att vara en attraktiv arbetsgivare genom att skapa förutsättningar för pedagogerna att klara sitt uppdrag och få det stöd de behöver, bland annat genom kompetensutveckling. Det finns bra karriärvägar inom förskolans organisation som bidrar till att förskollärare stannar kvar i kommunen. Som till exempel försteförskollärare, handledare, utvecklingsledare, biträdande rektor, rektor, eller delade tjänster med bland annat Mälardalens Universitet.

En del i att öka kvalitén i verksamheten har varit att arbeta aktivt med att förebygga upprepade sjukfrånvaro på ett systematiskt sätt. En annan har varit att följa upp och arbeta aktivt med pedagoger som inte är i uppdraget genom att ibland leda personen till en annan tjänst där personens kompetens kommer mer till sin rätt.



GRUNDSKOLAN



Källa: KOLADA

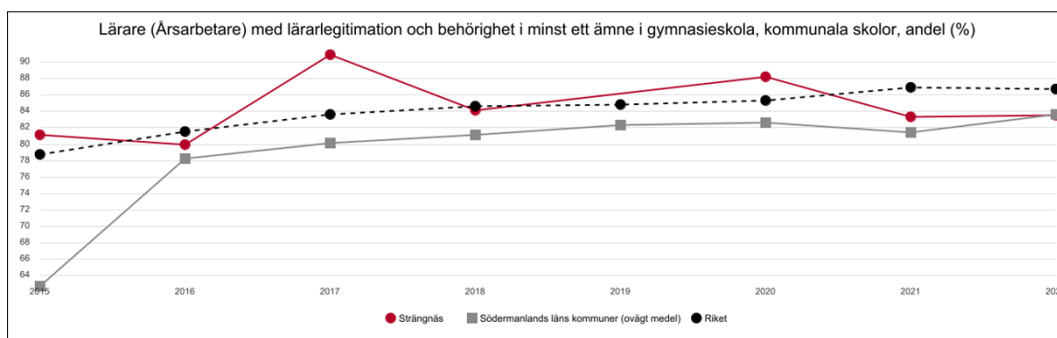
Lärare måste ha lärarlegitimation för att få undervisa, sätta betyg och tillsvidareanställas. Att lärare har lärarlegitimation är ett mer övergripande sätt att undersöka behörighet än att undersöka om de är behöriga i de ämnen de undervisar i.

Diagrammet visar i vilken utsträckning läraren har legitimation och är behörig i minst ett ämne som läraren undervisar i år 2016 till år 2022. Den data som presenteras från kommunens personalsystem Winlas visar hur många av alla anställda lärare som har legitimation. Ingen kontroll görs i Winlas om läraren undervisar i ämnet läraren är behörig i. Uppdaterad data från Kolada för 2023 kommer presenteras senare under hösten 2023.

Andelen lärare eller förskollärare med behörighet i grundskolans lågstadieskolor är god. Högstadieskolornas behörighet är lägre. Grundskolan uppger att det är svårare att rekrytera legitimerade lärare till de högre stadierna, framför allt i matematik och naturorienterande ämnen men också i praktiska och estetiska ämnen. Här är det brist på behöriga sökande.

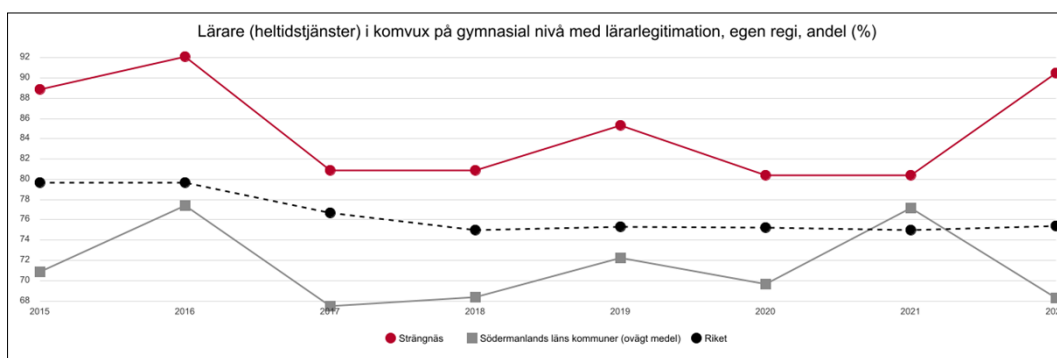
I den anpassade grundskolan har en speciallärare mot utvecklingsstörning och en lärare som är under utbildning rekryterats. Personal som önskar vidareutbildas till speciallärare stöts i detta. Till höstterminens start hade enheten 3 speciallärare och en under utbildning av totalt 14 lärare.

GYMNASIET



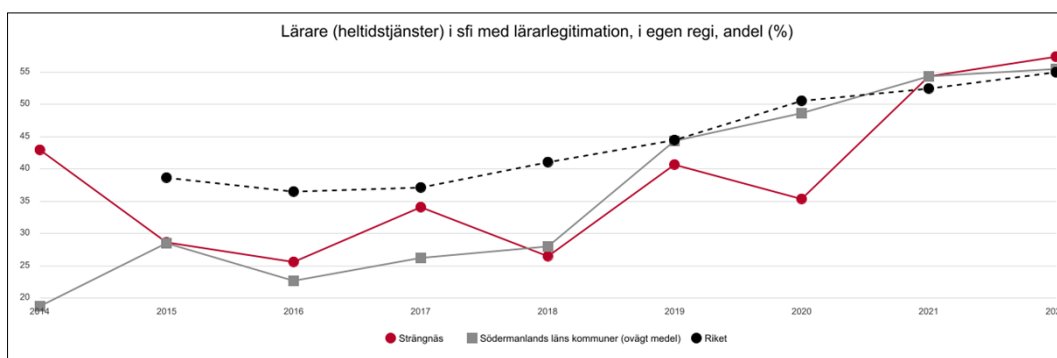
Källa: KOLADA

VUXENUTBILDNINGEN GYMNASIAL NIVÅ



Källa: KOLADA

VUXENUTBILDNINGEN SVENSKA FÖR INVANDRARE



Källa: KOLADA

Grundläggande vuxenutbildning samt särvox har endast ett fåtal lärare. Statistik redovisas därför inte.

Gymnasiet och vuxenutbildningen har god behörighet. På gymnasiet omfattas ämneslärarna av legitimationskrav, men inte yrkeslärarna.



Analys och slutsatser

Behöriga lärare och förskollärare påverkar skolans kvalitet och elevernas resultat. Det finns idag en utmaning inom förskola och vissa stadier/ämnen inom grundskola att rekrytera behörig personal men det är också viktigt att behålla behöriga lärare i verksamheterna.

Ett ökat fokus på att rekrytera behörig personal pågår i utbildningskontorets verksamheter. Förskolan anställer förskollärare i högre takt än tidigare och grundskolans enheter annonserar idag efter lärare i fritidshem i större utsträckning än tidigare.

Arbetet med utbildningskontorets kompetensförsörjningsplan kommer att fortsätta inom ramen för samverkan mellan arbetsgivaren och de fackliga parterna.

Utmaningar inom kompetensförsörjning förväntas kvarstå under flera år framöver och arbetet behöver fortsätta.

Behörigheten har stigit i samtliga verksamheter hösten 2023 mot våren 2023. Det finns dock skillnader mellan enheter/avdelningar i våra verksamheter. Målet bedöms på helåret delvis uppnås då det fortfarande finns utmaningar i kompetensförsörjning inom utbildningskontorets verksamheter.



Perspektiv Ekonomi

Kommunfullmäktiges mål

Tillsammans utmanar vi rådande arbetssätt och strukturer. Vi använder våra resurser effektivt och ekonomin är långsiktigt hållbar för dagens och kommande generationer.

Barn- och utbildningsnämndens mål

Nämndens verksamheter utvecklar sina arbetssätt i linje med HÖK21

Bedömning av måluppfyllelse för helår:  uppnås delvis

Nyckeltal för bedömning av måluppfyllelse

- andel (%) medarbetare som uppger att de lär nytt och utvecklas i det dagliga arbetet

Se bilaga 3 (sidan 63) för utförligare beskrivning av de valda nyckeltalen.

Sammanfattning av periodens viktigaste aktiviteter

- förskolan har anställt fler förskollärare och försteförskollärare
- grundskolan har genomfört en översyn av försteläroorganisationen med syfte att stärka det pedagogiska utvecklingsarbetet
- ny ledningsorganisation för förskolan från och med augusti, med syfte att stärka rektorernas pedagogiska ledningsuppdrag
- förstärkt ledningsorganisation för grundskolan/Språkcentrum/Resursskolan från och med augusti, med syfte att stärka rektorernas pedagogiska ledningsuppdrag
- pågående insatser för att förbereda organisationen för digitala nationella prov

Effekter och resultat

I början av 2022 genomfördes en enkät bland förskollärare och lärare i nämndens verksamheter. Frågorna handlade om arbetsmiljö, arbetsorganisation, kompetensutveckling och arbetstid. Syftet var att få en nulägesbild som grund för att kunna stärka förbättringsförmågan i organisationen.

Det sammantagna enkätresultatet visade att 91 procent av medarbetarna känner sig engagerade i förbättringsarbetet. 80 procent uppgav att deras arbetsplats präglas av en vilja att lära nytt. Arbetet med att stärka förbättringsförmågan i organisationen har fortsatt, både i en partssammansatt grupp på central nivå, och utifrån identifierade behov på enheterna.



Källa: Förvaltningens personalenkät

Resultat från den årliga medarbetarenkäten visar att upplevelsen av att man själv lär nytt och utvecklas i det dagliga arbetet har sjunkit något under de tre undersökta åren. Detta skulle kunna vara en effekt av pandemin. I tidigare uppföljningar har det kollegiala lärandet lyfts fram som en framgångsfaktor för att utvecklas i arbetet. Under pandemin försvårades detta. En förändrad försteläroorganisation i grundskolan och fler förskollärare och försteförskollärare förväntas dock bidra till utvecklade arbetsätt nu när verksamheten kunnat återgå till mera normala förutsättningar.

Pandemin tvingade fram ett förändrat användande av digitala verktyg och i hela organisationen märktes ett förbättrat digitalt kunnande. Utbildningskontorets analys visar att det fortsättningsvis sker en digital utveckling, men att den handlar mer om små förflyttningar än stora kliv framåt. Analysen visar också att utvecklingsarbetet tappar fart när det inte är tillräcklig kontinuitet i arbetet. Kontorsledningsgruppens nya sammansättning från och med hösten förväntas stärka förutsättningarna för kontinuitet.

Utvecklade arbetsätt handlar också om att använda resurser på ett effektivt och proaktivt sätt, exempelvis genom att omfördela tilldelade resurser. De så kallade SALS-medlen är avsedda att användas för att öka det kompensatoriska stödet, vilket för barnet eller eleven kan innebära mer tid, mer träning eller annat undervisningsmaterial. I enlighet med nämndens beslut om resursfördelning har fyra av de kommunala grundskolorna fått ett nettotillskott att använda för kompensatoriska insatser.

Uppföljningen visar att SALS-medlen i grundskolan används för att stärka undervisningen i svenska som andraspråk, till förstärkt elevhälsa, studie- och yrkesvägledning och skolvård, och till särskild undervisningsgrupp på två av skolorna. Den största delen av medlen används dock till stödinsatser i form av resurspersonal, mentorer, elev- och lärarassistenter, socialpedagoger. En skola har även förstärkt undervisningen med lärare i svenska som andraspråk, speciallärare, samt förskollärare i förskoleklass.



De effekter som beskrivs handlar om ökad trygghet, ökad studiero, fler närvarande elever och bättre förutsättningar för undervisning i svenska som andraspråk. Rektorerne ger också exempel på att kunskapsresultaten har ökat och att antalet elever med stödbehov i läsningar har minskat något.

I förskolan används SALSA-medlen exempelvis till grundbemanning och ökad personaltäthet, främst för de yngsta barnen och barn med stora stödbehov. Medlen används även till specialpedagogiska förebyggande insatser. Rektorerne beskriver också att medlen ger möjlighet att öka personaltätheten vid behov eller att anställa vikarier när personalen är på fortbildning.

I grundskolan används också statsbidraget Likvärdig skola som ett sätt att styra resurser efter behov. Statsbidraget används till personalförstärkning inom bland annat elevhälsans organisation, administrativt stöd till grundskolans rektorer samt förstärkt ledningsstöd på en skola. Statsbidraget har även använts till att förstärka grundskoleorganisationen med utvecklingsledare inom svenska, matematik och digitalisering, samt en samordnare för studie- och yrkesvägledningen.

Inom förvaltningen används medel för samordnade insatser mellan utbildningskontoret, socialkontoret och kulturkontoret. De horisontella insatserna syftar till att fler barn och elever ska få stöd och må bättre. Det skolsociala stödteamet, Öppna förskolan och läsfrämjande insatser är exempel på samarbeten som genomförs. När insatser samordnas innebär det att resurser kan användas mer effektivt.

Målet bedöms på helåret delvis uppnås. Det finns utmaningar i förutsättningarna för utvecklingsarbetet men flera insatser har initierats för att främja arbetet med att utveckla arbetssätten, vilka förväntas ge effekt under året.

Analys och slutsatser

Barn- och utbildningsnämnden har i budgeten för 2023 valt att höja grundersättningen till förskolan med syfte att minska barngruppernas storlek och öka antalet legitimerade förskollärare. Under ett par år har efterfrågan på platser i förskolan varit hög och antalet barn i grupperna har ökat. Det har bidragit till en normalisering av så kallad överinskrivning av antalet barn i grupperna.

Överinskrivning under lång tid har bidragit till att förskolan har kunnat hålla tilldelad budget, men har *också* lett till en hög stressnivå hos pedagogerna. Uppföljningen visar att personalen har en konstant hög arbetsbelastning vilket i sin tur leder till sjukskrivningar.



När barnantalet nu sjunker kan gruppstorlekarna återgå till normal nivå, vilket innebär nyckeltal om 16 barn i de yngsta grupperna och 20 barn i de äldre, med en basbemanning om tre pedagoger per grupp. Målet är att ytterligare sänka antalet barn på yngrebarnsavdelningarna till 15 barn. Den nuvarande barnpengen räcker dock inte till för en basbemanning om tre pedagoger per grupp. Den räcker heller inte till att nå målet att öka antalet förskollärare eftersom förskollärare har högre lön än övriga personalkategorier i förskolan. Fler förskollärare leder därmed till ökade lönekostnader. Utöver detta har Strängnäs kommun antagit normen att enbart erbjuda heltidsanställningar. När denna tillämpas räcker inte barnpengen utifrån nyckeltal om barngruppsstorlek och basbemanning.

Uppföljningen av de ekonomiska och personella förutsättningarna i grundskolan visar att budgetramen kan hållas tack vare vakanta tjänster och att frånvarande personal inte ersätts med vikarier. Att inte ha medarbetare på plats är problematiskt ur flera aspekter. Barn och elever har lagstadgad rätt till timplanestyrd undervisning av legitimerade förskollärare och lärare. Om dessa inte finns i tillräcklig omfattning, och på plats, finns risken att barn och elever inte får den undervisning de har rätt till, och att de inte når målen för utbildningen. Det påverkar även medarbetarnas arbetsmiljö genom minskad stabilitet och kontinuitet, vilket försämrar möjligheten att driva förbättringsarbete.

Om fördelningen av SALSA-medlen innebär ett nettotillskott för fyra av de kommunala grundskolorna, men drabbar de tre andra skolorna genom en lägre elevpeng. Kunskapsresultaten visar att organisationen inte lyckas kompensera för elevgruppens socioekonomiska bakgrund, ej heller att möta det övergripande stödbehov som finns.

En komplicerande faktor är sjunkande elevantal vilket innebär lägre intäkter för skolorna. Skolorna får då inte täckning för sina kostnader eftersom grupperna inte når upp till det beräknade nyckeltalet om i snitt 25 elever per klass. Skolorna täcker delvis intäktsbortfallet med SALSA-medel. Konsekvensen blir att elever inte får det stöd som pengarna är avsedda för.

Precis som för förskolan behöver grundskolans resurssättning ses över för att täcka de faktiska behoven. Den nuvarande resurssättningen utgår från underlagen gällande standardförskola och standardskola som togs fram i skolstrukturutredningen 2017. Förutsättningarna ser dock annorlunda ut nu jämfört med när skolstrukturutredningen genomfördes, inte minst med tanke på de förändrade arbetssätt som tvingades fram under pandemin.

Utbildningskontoret ser ett behov av ställningstagande av en förändrad standardskola som en förutsättning för att komma vidare i bland annat HÖK-arbetet gällande utvecklade arbetssätt. Det är därför angeläget att barn- och



utbildningsnämnden aktualiserar de strukturella förutsättningarna för standardförskola och standardskola i arbetet med budgeten för 2024.

Förväntad utveckling

Omvärldsläget gör prognoser osäkra. Barn- och utbildningsnämnden förväntas nå målen helt eller delvis så som presenterats ovan, inom befintlig budgetram. Utvecklingsinsatser pågår både på huvudmanna- och verksamhetsnivå vilka främst förväntas ge effekt på längre sikt än till årsskiftet.

Internkontroll

Uppföljning av samtliga kontrollområden i barn- och utbildningsnämndens internkontrollplan har genomförts. I områdena närvaro, garanterad undervisning, särskilt stöd samt skolskjuts fanns avvikelser. Dessa är överlämnade till respektive verksamhetschef för hantering. En mer utförlig beskrivning av internkontrolluppföljningen redovisas i bilaga 1, sidan 57.



Ekonomisk analys

Driftredovisningen omfattar ett ekonomiskt utfall för januari till augusti per verksamhetsområde. Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett överskott med 11,2 miljoner kronor och avvikelserna mellan utfall och budget för utfallsperioden är 1,5 procent. Helårsprognosen är en budget i balans.

Driftredovisning per verksamhet

Ansvar: Barn- och utbildningsnämnden

	Utfall Jan - Aug 2023	Budget Jan - Aug 2023	Avvikelse Jan - Aug 2023	Prognos helår 2023	Budget helår 2023	Prognos Avvikelse
Nämnd och förvaltning	-19.8	-25.6	5.9	-36.6	-39.2	2.5
Förskola inkl. pedagogisk omsorg, öppen förskola	-182.8	-184.1	1.3	-279.0	-279.0	0.0
Grundskola inkl. fritidshem, förskoleklass	-353.0	-356.3	3.4	-556.3	-557.1	0.7
Anpassad grundskola och gymnasieskola	-24.5	-26.5	2.0	-41.8	-41.8	0.0
Gymnasieverksamhet	-123.8	-122.7	-1.2	-189.2	-186.4	-2.8
Vuxenutbildning	-21.0	-20.8	-0.1	-33.1	-32.6	-0.5
Summa Verksamhet	-724.8	-736.1	11.2	-1 136.1	-1 136.1	0.0

Kommentarer till resultat

Periodens positiva avvikelse beror främst på medel för extra satsningar som planerats under året men ännu inte genomförts. En försiktig demografisk volymjustering från KF (se ramprotokoll nedan) har skett då barn/elevunderlaget minskat jämfört med tidigare befolkningsprognos. Kvar finns medel för retroaktiv justering av elevpeng under juli och augusti, denna görs utifrån september månads elevunderlag. Grundskola inklusive anpassad grundskola och gymnasieskola bidrar med överskott för lägre personalkostnader främst på grund av svårigheter att få in vikarier vid frånvaro och vakanta tjänster.



Kommentarer till prognos

Helårsprognosen per augusti är en budget i balans tack vare den åtgärdsplan på motsvarande 5,5 miljoner kronor som togs fram och beslutades i maj. Nämnden har dock prognosavvikelser på verksamhetsnivå enligt tabellen ovan.

Verksamheterna behöver fortsatt arbeta med åtgärder, både för att klara årets prognos, och för att få sin respektive verksamhet i balans inför kommande budgetår. Verksamheterna arbetar med att stärka sina respektive organisationer, men inte nödvändigtvis utöka personalstyrkan, utan se över personalbehoven och tillvarata rätt kompetens.

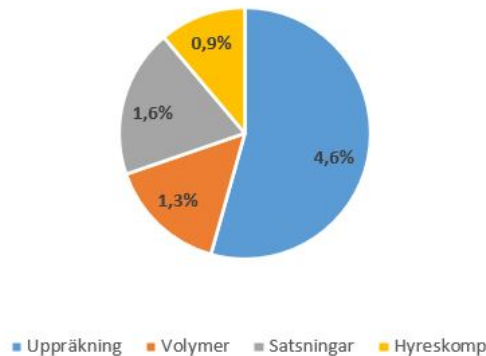
Kommentarer till nettokostnadsförändring

	Utfall Jan - Aug 2023	Utfall Jan - Aug 2022	Utfall helår 2022	Prognos helår 2023
Barn- och utbildningsnämnden	-724,8	-647,4	-1 047,4	-1 136,1

Utfallet för barn- och utbildningsnämnden för perioden januari till och med augusti 2023 var 724,8 miljoner kronor, jämfört med samma period 2022 då utfallet var 647,4 miljoner kronor. Det var en ökning med 77,4 miljoner kronor. Nettokostnadsförändringen på helår är 88,7 miljoner kronor högre i prognos 2023 än utfall 2022, vilket motsvarar 8,5 procent förändring.

De 8,5 procenten fördelas enligt följande:

- Uppräkning av befintliga kostnader, främst personal och köp av huvudverksamhet motsvarande cirka 4,6 procent.
- I prognosen ingår ett ökat antal barn/elever om cirka 1,3 procent jämfört med utfall 2022.
- Nämnden har valt att göra ekonomiska satsningar inom de olika verksamheterna motsvarande cirka 1,6 procent. Satsningarna innebär främst ökade personalkostnader.
- Nämnden har fått en hyreskompensation motsvarande 0,9 procent.

Nettokostnadsförändring 2023-2022
8,5%

Ramprotokoll

Summa av Budget		
Kategori	Beslut	Summa
Flerårsplan 2023	KF 2022-12-12, § 281	1 133 900
Justering för ers till förtroendevalda	KF 2022-12-12, § 283	631
Justering avskrivningar och räntor	KF 2002-08-26, § 115	-2 040
Hyresjustering	KF 2002-08-26, § 115	11 417
Löneprioritering 2023	KF 2002-08-26, § 115	176
Justering löneökning Kommunals avtalsområde	KF 2002-08-26, § 115	950
Organisationsförändring KAA	KF 2002-08-26, § 115	632
Demografisk volymavstämning 1	KF 2002-08-26, § 115	-9 600
Totalsumma		1 136 066

Kommunfullmäktige beslutade 2022-12-12 § 281 och § 283 om de ekonomiska ramarna för 2023. Därefter har budgeten justerats med ändrade ersättningar till förtroendevalda, löneprioriteringar, kompensation för avskrivningar och räntor på investeringar från 2022, ökade hyreskostnader för lokaler, där bland annat en hyresrabatt för Campus inte längre finns, därav en stor ökning från föregående år samt minskad budgetram till följd av en lägre befolkningstillväxt i åldern 1-18 år. Barn- och utbildningsnämndens budgetram 2023 uppgår därmed till 1 136,1 miljoner kronor.



Prognossäkerhet

Ansvar: Barn- och utbildningsnämnden

	Mars	April	Maj	Augusti	Utfall
Nämnd och förvaltning	0.0	0.0	2.2	2.5	5.9
Förskola inkl. pedagogisk omsorg, öppen förskola	0.0	0.0	0.0	0.0	1.3
Grundskola inkl. fritidshem, förskoleklass	0.0	-4.0	-1.5	0.7	3.4
Anpassad grundskola och gymnasieskola	0.0	0.0	0.0	0.0	2.0
Gymnasieverksamhet	0.0	0.0	0.3	-2.8	-1.2
Vuxenutbildning	0.0	-1.5	-1.0	-0.5	-0.1
Summa Verksamhet	0.0	-5.5	0.0	0.0	11.2

En god prognossäkerhet innebär att nämnden har goda förutsättningar att anpassa sig till förändrade förutsättningar under året. Helårsprognosen över nämndens ekonomi har under året varit stabil, prognosavvikelsen i april visade ett underskott med endast 0,5 procent mot budget, så prognossäkerheten får därmed betraktats som god.

Åtgärdsplan

Åtgärdsplan för barn-och utbildningsnämnden				2023		2024	
Belopp i tkr	Datum (1)	Ansvarig (2)	Planerad årseffekt	Prognos	Planerad årseffekt	Prognos/ utfall	
Pågående åtgärder							
Förslag till åtgärder							
GY: Avvakta rekrytering av speciallärare till Thomasgymnasiet	2023-06-15	Rektor gymnasiet	260	260			
VUX: Samsökt bidrag med Eskilstuna för språkombud	2023-06-15	Rektor vuxenutbildningen	500	500			
GR: Åtgärder	2023-06-15	Verksamhetschef grundskola	2 000	2 000			
GR: Lägre kostnader Slussen	2023-06-15	Verksamhetschef grundskola	540	540			
UK centralt: Bespara avsättning för extra satsningar	2023-06-15	Utbildningschef	700	700			
UK centralt: Bespara avsättning för BAS	2023-06-15	Utbildningschef	800	800			
UK centralt: Bespara avsättning för bildningscentrum	2023-06-15	Utbildningschef	700	700			
Summa årseffekt			5 500	5 500	0	0	

1. Datum när beslut om åtgärd togs.

2. Namn på den person som ansvarar för åtgärden.

I maj gjordes en åtgärdsplan enligt ovan för att få ner ett prognostiserat underskott i delårsrapport 1 på 5,5 miljoner kronor, till ett resultat i balans. I årsprognosen för delår 2 prognostiseras att samtliga åtgärder kommer att kunna utföras och därmed prognostiseras ett utfall i balans. Till viss del har åtgärderna gett lite olika effekt men på det hela taget har nämnden effektiviserat enligt åtgärdsplan.



Investeringar

Ansvar: Barn- och utbildningsnämnden **Konto:** Investeringsprojekt **Verksamhet:** Alla verksamheter
Projektstatus: Aktiv

	Utfall 2023	Budget helår 2023	Återstår 2023	Prognos helår 2023	Beräknat utfall t.o.m. 2023	Total budget t.o.m. 2023	Beräknas återstå t.o.m. 2023
It- och digitalisering	-6.7	-7.5	0.8	-7.5	-7.5	-7.5	0.0
Maskiner och inventarier	-2.4	-6.1	3.7	-6.3	-6.7	-8.5	1.8
Summa Investeringar	-9.1	-13.6	4.5	-13.8	-14.2	-16.0	1.8

Förklaringar till måtten i ovanstående tabell:

Beräknat utfall t.o.m. 2023 = Totalt utfall från projektets början t.o.m. december 2023 (utfall t.o.m. juli 2023 plus prognos augusti till december 2023).

Total budget t.o.m. 2023 = Total budget från projektets början t.o.m. december 2023.

Beräknas återstå t.o.m. 2023 = Skillnaden mellan Beräknat utfall t.o.m. 2023 och Total budget t.o.m. 2023.

Barn och utbildningsnämndens investeringsbudget 2023 uppgår till 16 miljoner kronor, varav 2,4 miljoner kronor är överförda från föregående år och 13,6 miljoner kronor är årets budget. Merparten av överförda medel avsåg möbler och inventarier för paviljongerna på Ängens och Nyponets förskola och investeringar i förskolans utemiljö.

Kommentarer till total budget och prognos

Prognosen för året är att hela investeringsbudgeten kopplat till maskiner och inventarier till Bildningscentrum samt utrustning till Finningeskolans utbyggnad kommer begäras över till nästkommande år (1 miljon kronor respektive 0,8 miljoner kronor). Prognosen är då att 14,2 miljoner kronor kommer nyttjas i år, vilket innebär en budgetavvikelse med 1,8 miljoner kronor. Detta med viss reservation då prognosen kan ändras på grund av osäkerheter gällande möjligheten att genomföra planerade projekt för utemiljön innan årsskiftet.

Kommentarer till årets utfall och årets helårsprognos innevarande år

Utfallet på 9,1 mkr till och med augusti månad innefattar:

- 6,7 miljoner kronor It och digitalisering
- Förskolan 1,4 miljoner kronor
- Grundskolan inklusive anpassad grundskola 0,8 miljoner kronor
- Gymnasieskolan 0,2 miljoner kronor



I utfallet, bortsett från IT och digitalisering, ingår främst möbler och utrustning till samtliga ovan nämnda verksamheter.

I återstående investeringsutrymme på 4,5 miljoner kronor ingår de tidigare nämnda investeringarna på 1,8 miljoner kronor för Finningeskolans utbyggnad samt möbler till Bildningscentrum, vilket nämnden önskar överföra till nästkommande år. Resterande medel prognostiseras att nyttjas under innevarande år med reservation för att det finns osäkerheter kring vissa projekt kopplade till utemiljön och fastigheter, på grund av fastighetsbolagets nuvarande kapacitet.

**Bilaga 1 Uppföljning av internkontrollplan 2023**

Uppföljning av barn- och utbildningsnämndens internkontrollplan 2023	
X	1. NÄRVARO Uppföljning av frånvaro
✓	2. GARANTERAD UNDERVISNING Rutin för att säkerställa att planerad undervisning genomförs
X	2. GARANTERAD UNDERVISNING Rutin för undervisning i svenska som andraspråk
X	3. SÄRSKILT STÖD Utredning av eventuella stödinsatser, åtgärdsprogram samt anpassad studiegång
✓	4. HANTERING AV SKYDDADE PERSONUPPGIFTER Rutin för hantering av skyddade personuppgifter
✓	5. BIDRAGSBESLUT Utbetalning av bidrag till fristående huvudmän
X	6. SKOLSKJUTS Beslut om taxi

1. NÄRVARO

Kontrollmoment: Uppföljning av frånvaro

Genomförande

Samtal har genomförts med en grundskolerektor, rektor för anpassad grund- och gymnasieskola, samt en biträdande rektor för gymnasiet. Rektorerna har fått beskriva hur arbetet med frånvarohantering och utredning fungerar på respektive skola. Samtal har också genomförts med ansvarig utredare av anmälningar om hög frånvaro om hur frånvarohanteringen fungerar.

Resultat – iakttagelser

Uppföljningen visar att rutinen för ökad skolnärvaro inte följs fullt ut på samtliga skolor. Frånvarorapportering görs på olika sätt. Andelen digitalt rapporterade lektioner är så låg på några skolor att systematisk uppföljning är svår att genomföra. **Avvikelse**

Åtgärder

Avvikelsen är överlämnad till verksamhetschef för grundskolan för åtgärd. Revidering av rutinen för ökad skolnärvaro pågår, och fastställs under hösten. Syftet är att ytterligare förtydliga arbetsgång och arbetsfördelning.

2. GARANTERAD UNDERVISNING

Kontrollmoment a: Rutin för att säkerställa att planerad undervisning genomförs

**Genomförande**

Samtal har genomförts med tre grundskolerektorer och med rektor för anpassad grundskola om hur de säkerställer att den planerade och schemalagda undervisningstiden också genomförs på respektive skola.

Resultat – iakttagelser

Uppföljningen visar att ingen skola har skriftliga rutiner för schemaläggning eller uppföljning av garanterad undervisningstid. Däremot har samtliga undersökta skolor väl etablerade arbetssätt för hur de beslutade timplanerna omsätts till scheman. Skolledningarna och/eller skoladministratören ansvarar för schemaläggningen.

Läraryrket hanteras genom att vikarier, resurspersoner och skolans övriga lärare tar hand om lektionerna. En skola har löst problematiken med en långtidssjukskriven lärare genom att omfördela undervisningstid till kommande läsår. **Ingen avvikelse**

Kontrollmoment b: Rutin för undervisning i svenska som andraspråk

Genomförande

Samtal har genomförts med tre grundskolerektorer och med rektor för anpassad grundskola om hur de säkerställer att elever som är berättigade till undervisning i svenska som andraspråk också får undervisning, på respektive skola.

Resultat – iakttagelser

Uppföljningen visar att det inte finns rutiner gällande undervisning i svenska som andraspråk som används systematiskt på samtliga undersökta skolor. Tillgången till behöriga lärare i ämnet försvårar genomförandet. **Avvikelse**

Åtgärder

Avvikelsen är överlämnad till verksamhetschef för grundskolan och grundskolans utvecklingsorganisation för åtgärd. Under hösten kommer en kartläggning av undervisning i svenska som andraspråk genomföras på samtliga grundskolor. Kartläggningen kommer att ligga till grund för fortsatta åtgärder.

3. SÄRSKILT STÖD**Genomförande**

Samtal har genomförts med tre grundskolerektorer samt med en biträdande rektor för gymnasiet som fått beskriva hur arbetet med utredning av stödbehov, åtgärdsprogram och anpassad studiegång fungerar på respektive enhet. Ett par av



rektorerna valde att ha med specialpedagogen eller övrig skolledning i samtalen. Chefen för centrala barn- och elevhälsan har deltagit i samtliga samtal.

Kontrollmoment a: Utredning om eventuella stödinsatser

Resultat – iakttagelser

Uppföljningen visar att Processkartan Elevhälsogång är känd på enheterna men att den hanteras olika och följs i olika grad. Utredning av eventuella stödinsatser tar för lång tid. Stödinsatser utifrån nationella proven i årskurs 3 drar ut på tiden.

Avvikelse

Kontrollmoment b: Åtgärdsprogram

Resultat – iakttagelser

Uppföljningen visar att åtgärdsprogram inte upprättas för alla elever som inte når kunskapskraven. Det händer att åtgärder sätts in utan att utredningen är klar eller utifrån bristfälliga underlag. Åtgärdsprogrammet används inte alltid som ett redskap för planering och utvärdering av insatser. **Avvikelse**

Kontrollmoment c: Anpassad studiegång

Resultat – iakttagelser

Uppföljningen visar att skolorna inte har rutiner för ett systematiskt arbete med anpassad studiegång. Insatsen pågår ibland under lång tid och utvärderas inte alltid inom rimlig tid. **Avvikelse**

Åtgärder

Avvikelserna är överlämnade till verksamhetschef för grundskolan och chef för centrala barn- och elevhälsan för åtgärder. Implementering av det nya kartläggningmaterialet, den så kallade PKUB:en, fortsätter under höstterminen. Skolpsykologer och centrala specialpedagoger fortsätter att regelbundet delta i de lokala elevhälsoteamens möten. De centrala specialpedagogerna kommer också att träffa specialpedagoger och speciallärare på skolorna för att stödja dem i det fortsatta arbetet med anpassningar och särskilt stöd. En utvärdering av implementeringen av PKUB:en kommer under hösten att genomföras av ämnesrådet för särskilt stöd. Syftet är att identifiera kvarstående svårigheter och utmaningar i kartlägningsarbetet.

I samband med läsårsstarten har alla skolor tillgång till elevhälsans ärendemodul i journalsystemet och ges kompetensutveckling för att hantera det. Detta för att systematiskt kunna följa elevärenden enligt processkartan.

4. HANTERING AV SKYDDADE PERSONUPPGIFTER

Kontrollmoment: Rutin för hantering av skyddade personuppgifter

**Genomförande**

Samtal har genomförts med sex rektorer och verksamhetschefer från olika skolformer som fått beskriva hur de säkerställer att medarbetare följer de riktlinjer, rutiner och anvisningar som finns inom området.

Resultat – iakttagelser

Uppföljningen visar att gällande rutin är känd och följs på enheterna. Kopplingen mellan riktlinje och rutin är däremot otydlig. Under hösten kommer förtydligade riktlinjer och anvisningar att fastställas. Dessa följs upp i årsuppföljningen.

Ingen avvikelse**5. BIDRAGSBESLUT**

Kontrollmoment: Utbetalning av bidrag till fristående huvudmän

Genomförande

Samtal har genomförts med ansvarig handläggare som fått beskriva hur utbetalning av bidrag till fristående huvudmän görs.

Resultat – iakttagelser

Uppföljningen visar att det finns rutin med underliggande stöddokument för att utbetalning av bidragsbelopp ska ske korrekt. Rutinen följs. Det saknas en tydlig processkarta som beskriver hur de olika dokumenten hör ihop. Denna tas fram av administrativa enheten under hösten. **Ingen avvikelse**

6. SKOLSKJUTS

Kontrollmoment: Beslut om taxi

Genomförande

Samtal har genomförts med ansvarig handläggare som fått beskriva hur hen säkerställer att endast elever med beslut om taxi åker till och/eller från skolan.

Resultat – iakttagelser

Uppföljningen visar att den avstämning med taxibolaget som görs varje termin inte har genomförts under våren 2023. En skriftlig rutin för denna avstämning rekommenderas så inte kontrollen missas vid byte av handläggare. **Avvikelse**

Åtgärder

Avvikelsen är överlämnad till chef för administrativa enheten för åtgärd. En ordinarie skolskjutshandläggare var på plats i augusti 2023. Avstämning med taxibolaget återupptogs då för att säkerställa att endast de elever som har taxibeslut åker taxi.



Bilaga 2 Redovisning av särskilt uppdrag från kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutade 2023-05-29 [KF § 133] att med anledning av brister som påtalats i revisionsberättelse 2022, tilldela barn- och utbildningsnämnden särskilt uppdrag avseende år 2023 med uppgift att särskilt utföra systematisk uppföljning och analys i de frågor som ligger till grund för framförd kritik. Revisionens kritiserade barn- och utbildningsnämnden för att inte säkerställa ett systematiskt kvalitetsarbete i grundskolan, att nämnden inte efterfrågat eller tagit del av ändamålsenliga uppföljningar som visar på analys och åtgärder för de elever som inte når målen i ett eller flera ämnen, samt att barn- och utbildningsnämnden inte har vidtagit ändamålsenliga åtgärder för att stärka arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Barn- och utbildningsnämnden ska enligt beslutet redovisa i delårsrapport 2 och årsrapport för 2023 vilka åtgärder som har planerats och vidtagits, uppnådda resultat, samband mellan vidtagna åtgärder och resultat, samt behov av förbättringsåtgärder.

Inför framtagande av förslag till beslut tog kommunfullmäktiges presidium del av barn- och utbildningsnämndens skriftliga förklaring avseende revisionens kritik samt anmärkningen i revisionsrapporten [BUN § 47, 2023-04-25].

Utöver det som framkommer i nämndens skriftliga förklaring har följande åtgärder vidtagits:

1. Åtgärdsplan för insatser gällande styrning och ledning

Den nulägesanalys som genomförts med stöd av Skolverkets Samverkan för bästa skola har visat på förbättringsbehov i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Det prioriterade utvecklingsområdet är styrning och ledning av verksamheten. I augusti godkändes åtgärdsplanen av Skolverket. Åtgärdsplanen ska vara ett stöd för att systematiskt planera, följa upp och utveckla insatserna under hela samverkansperioden som sträcker sig från augusti 2023 till juni 2024.

Insatserna genomförs i samverkan med Stockholms universitet och riktar sig mot barn- och utbildningsnämnden, kontorsledningsgruppen samt utbildningschefen. Förväntade effekter av insatserna är exempelvis att enheter med låga resultat över tid har kontinuerlig resultatförbättring och att resultaten mellan skolorna är utjämnade.

2. Systematisk uppföljning av måluppfyllelsen

Barn- och utbildningsnämnden har på varje sammanträde sedan februari 2023 tagit del av enheters analys och slutsatser av uppnådda resultat. Rektorerna har presenterat vidtagna och planerade åtgärder, samt utmaningar gällande måluppfyllelsen. Enheternas presentationer fortsätter under hösten.



Vid nämndens sammanträde i juni presenterades de preliminära betygsresultaten för läsåret 2022/23. Enheterna har i samband med läsårets slut analyserat sina resultat och konkretiserar stödåtgärder i arbetsplanerna för läsåret 2023/24. Ett särskilt fokus ligger på orsaksanalys och stödbehov för de elever som just påbörjat årskurs 9. Huvudmannen tar del av enheternas arbetsplaner i början av september. Enheternas presentationer och analyser utgör en del av underlaget för beredning av verksamhetsplan, internkontrollplan och budget 2024.

3. Stärkt arbete med särskilt stöd

De personalförstärkningar som gjorts inom centrala barn- och elevhälsan har inneburit ett förstärkt arbete med särskilt stöd. Barn- och utbildningsnämndens internkontroll första halvåret 2023 visar att det finns ett fortsatt behov av kompetensutveckling och stödinsatser inom området, vilket också kommer att fortsätta under läsåret. Uppföljning av implementeringen av det nya pedagogiska kartläggningmaterialet PKUB:en genomförs under hösten, och kommer att ligga till grund för fortsatta utvecklingsinsatser.

För att ytterligare stärka huvudmannens arbete med särskilt stöd har chefen för centrala barn- och elevhälsan flyttats från grundskolans organisation och ingår från och med augusti 2023 i kontorsledningsgruppen.



Bilaga 3 Om nyckeltalen

Nyckeltalen visar resultat för nämndens ansvarsområde, alltså kommunala enheter belägna i Strängnäs kommun (lägeskommun). Om nyckeltalet beskriver något annat, exempelvis samtliga folkbokförda ungdomar eller invånare, är detta noterat under diagrammet.

Jämförelser görs i den mån det går både med riket och med motsvarande verksamhet i Sörmland. För att möjliggöra detta används data från nationella databaser som Kolada eller Skolverkets statistik. Dessa bygger på uppgifter som skolenheter har skyldighet att redovisa till Statistiska centralbyrån (SCB).

I rapporten har senast tillgängliga data används. Nya data tillkommer kontinuerligt under året och går att följa på nätet:

<https://www.kolada.se/verktyg/fri-sokning/>

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik>

Kunskapsresultat

GRUNDSKOLAN

Andel (%) elever åk 9 som är behöriga till yrkesprogram

Antal elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram dividerat med antal elever som fått eller skulle ha fått betyg i minst ett ämne i årskurs 9. För att ha gymnasiebehörighet till ett yrkesprogram krävs godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik och i minst fem andra ämnen från grundskolan. Uppgiften avser elever i kommunala skolor i kommunen oavsett folkbokföringsort. Uppgiften avser läsår.

Andel (%) elever åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen

Andel elever med godkänt betyg i alla ämnen som ingått i elevens utbildning. Andelen beräknas på de elever som fått eller skulle ha fått betyg enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet (elever som saknar godkänt betyg i alla ämnen ingår). Uppgifterna avser elever i kommunala skolor i kommunen oberoende av var de är folkbokförda.

Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen) elever åk 9

Elevernas sammanlagda meritvärde dividerat med antal elever som fått betyg i minst ett ämne i årskurs 9. Betygen mäts före provning. Uppgifterna avser elever i kommunens egna skolor, oavsett folkbokföringsort. Uppgiften avser läsår. Meritvärdet för en elev utgörs av summan för de 17 bästa betygen i elevens slutbetyg (E=10, D=12.5, C=15, B=17.5 och A=20). Det möjliga maxvärdet är 340 poäng.

Andel (%) elever åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen

Antal elever i årskurs 6 som uppnått kunskapskraven (betyg A-E) i samtliga ämnen som eleven läser dividerat med antal elever i årskurs 6 totalt. Multipliceras med 100 för redovisning i procent. Avser elever i kommunala skolor belägna i kommunen oavsett var de är folkbokförda.

OBS! Måttet är inte direkt jämförbart mellan kommunerna på grund av att eleverna läser olika ämnen och olika antal ämnen i årskurs 6.



Andel (%) elever åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik respektive svenska och svenska som andraspråk (nationella proven)

Andel av elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik respektive svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor. På grund av Covid-19 genomfördes inga ämnesprov för åk 3 under läsåren 2019/2020 och 2020/2021 varför inga uppgifter finns för de åren.

GYMNASIET

Andel (%) gymnasieelever med examen inom 3 år

Antal elever som började på gymnasium i kommunal regi i kommunen för tre år sedan med examen inom tre år, inkl. IM dividerat med antal elever som började på gymnasium i kommunal regi i kommunen för tre år sedan, inkl. IM. Elever som vid utbildningens början saknar svenskt personnummer (till exempel nyanlända elever som ännu inte blivit folkbokförda) ingår ej.

Andel (%) gymnasieelever med examen inom 4 år

Antal elever som började på gymnasium i kommunal regi i kommunen för 4 år sedan med examen inom 4 år, inkl. IM dividerat med antal elever som började på gymnasium i kommunal regi i kommunen för 4 år sedan, inkl. IM. Elever som vid utbildningens början saknar svenskt personnummer (till exempel nyanlända elever som ännu inte blivit folkbokförda) ingår ej.

Andel (%) gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år

Antal elever som började på gymnasium i kommunal regi i kommunen för fyra år sedan med examen eller studiebevis inom fyra år, inkl. IM dividerat med antal elever som började på gymnasium i kommunal regi i kommunen för fyra år sedan, inkl. IM. Elever som vid utbildningens början saknar svenskt personnummer (till exempel nyanlända elever som ännu inte blivit folkbokförda) ingår ej. Endast elever med studiebevis om 2 500 poäng redovisas.

Genomsnittligt betygspoäng efter slutförd gymnasieutbildning

Summa betygspoäng för elever som avslutat från gymnasium i kommunal regi i kommunen under året dividerat med antal elever som avslutat från gymnasium i kommunal regi i kommunen under året. Avser elever som fått examen och de som har studiebevis om 2 500 poäng.

UNGA SOM VARKEN ARBETAR ELLER STUDERAR

Andel (%) invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar

Inkluderar personer 16-24 som under kalenderåret inte haft inkomster som överskridit ett basbelopp, inte haft studiemedel, varit utbildningsregistrerad eller studerat vid SFI mer än 60 timmar. Inkomsttagare i ett annat nordiskt land är exkluderade.

Gymnasiefrekvens (%)

Antal gymnasieelever 16-18 år folkbokförda i kommunen dividerat med antal invånare 16-18 år. Uppgiften avser läsår, mätt 15/10.

Andel (%) ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter slutförd gymnasieutbildning

Andel av ungdomarna folkbokförda i kommunen som tagit examen eller erhållit studiebevis om 2 500 poäng år T-2 som påbörjat studier eller som var etablerade på arbetsmarknaden år T.



Etablerad på arbetsmarknaden är den som är sysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definition (november månad), inte har några händelser som indikerar arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder som inte är att betrakta som sysselsättning samt har haft en arbetsinkomst som inte understiger en gräns som är olika för varje år beroende på den genomsnittliga procentuella löneutvecklingen. Aktuell gräns återfinns hos Skolverket. Studerande avser både högskolestudier och annan studiemedelsberättigad utbildning som till exempel komvux eller folkhögskola. Innan 2018 ingår endast de ungdomar som fick minst 2000 kr i studiemedel av de som studerar på annan studiemedelsberättigad utbildning än högskola. 2018 sänktes gränsen och nu räknas alla som fått studiemedel, oavsett hur mycket.

KOMVUX

Andel (%) av kursdeltagare som påbörjat kurs i komvux på gymnasial nivå som avbrutit kurs

Antal kursdeltagare på gymnasial nivå som har avbrutit kurs dividerat med antal kursdeltagare i komvux på grundläggande nivå, avser lägeskommun.

Andel (%) personer som arbetar året efter avslutad utbildning på komvux, gymnasial nivå

Andel elever som arbetar året efter avslutad utbildning på gymnasial nivå. Data avser elever som avslutat sina studier på komvux år T-1. Elever med avslutad utbildning avser alla som har ett kursslut utan avbrott och som inte återfinns i komvux de två efterföljande åren. De elever som har utvandrat avslutsåret eller de två efterföljande åren samt de som har felaktiga eller tillfälliga personnummer har exkluderats. De elever som inkluderas på gymnasial nivå är alla elever som har läst minst en gymnasial kurs avslutningsåret. Uppgifterna om antal studerande respektive arbetande elever året efter avslut av komvuxutbildning är tagna från Skolverkets Etableringsmått. I uppgifterna om arbetande inkluderas etablerad, osäker ställning samt svag ställning. I uppgifterna om studerande inkluderas både högskolestuderande och övriga studier. Avser lägeskommun.

Andel (%) personer som studerar året efter avslutad utbildning på komvux, gymnasial nivå

Andel elever som studerar året efter slutförd utbildning på gymnasial nivå. Data avser elever som avslutat sina studier på komvux år T-1. Elever med slutförd utbildning avser alla som har ett kursslut utan avbrott och som inte återfinns i komvux de två efterföljande åren. De elever som har utvandrat avslutsåret eller de två efterföljande åren samt de som har felaktiga eller tillfälliga personnummer har exkluderats. De elever som inkluderas på gymnasial nivå är alla elever som har läst minst en gymnasial kurs avslutningsåret. Uppgifterna om antal studerande respektive arbetande elever året efter avslut av komvuxutbildning är tagna från Skolverkets Etableringsmått. I uppgifterna om arbetande inkluderas etablerad, osäker ställning samt svag ställning. I uppgifterna om studerande inkluderas både högskolestuderande och övriga studier. Avser lägeskommun. Slutfört avser elever som tagit examen från gymnasiet eller erhållit studiebevis om 2 500 poäng.



Enkätresultat

De enkäter som genomförs i verksamheten syftar i första hand till att utgöra underlag för enheternas och verksamheternas eget kvalitetsarbete. Enkätresultaten ger en bild av hur elever, personal eller medarbetare upplever situationen just vid mättillfället. Många enkäter besvaras av ett ganska litet antal personer (respondenter). Det betyder att ett fåtal personers resultat kan få stort utslag i resultatet.

Verksamhetens egna enkäter besvaras genom en gemensam länk. Detta innebär att svarsfrekvens inte kan beräknas. För att få en uppfattning om enkätresultatets relevans redovisas därför antalet respondenter för respektive enkät.

VÅRDNADSHAVARENKÄT I FÖRSKOLAN

Vårdnadshavarenkäten genomförs årligen i mars-april.

Antal respondenter

2019	2020	2021	2022	2023
682	453	980	1057	915

Svarsalternativ

Stämmer mycket bra – Stämmer ganska bra – Stämmer ganska dåligt - Stämmer mycket dåligt – Vet ej

Resultatet redovisas för den andel som svarat Stämmer mycket bra samt Stämmer ganska bra.

ELEVENKÄTER I GRUNDSKOLAN

Elevenkäterna i grundskolan bygger på den enkät som Skolinspektionen genomför ungefär vartannat år. För att motsvara enheternas behov har både en del frågor och svarsalternativ förändrats, vilket gör det svårt att följa utvecklingen över tid. De resultat som redovisas i rapporten är dock jämförbara.

Antal respondenter

	VT 2020	VT 2021	VT 2022	HT 2022	VT 2023
Fritidshem		514	676		641
Åk 3		256		277	
Åk 6		188		232	
Åk 7 & 8		153			
Åk 7 & 9				307	
Anp. skola	30		47		

Svarsalternativ fritidshemsenkät och elevenkät åk 3

Mycket nöjd – Nöjd – Varken eller – Missnöjd – Mycket missnöjd



Resultatet redovisas för den andel som svarat Mycket nöjd, Nöjd samt Varken eller.

Svarsalternativ elevenkät åk 6, 7, 8 och 9

Stämmer helt och hållet – Stämmer ganska bra – Stämmer ganska dåligt – Stämmer inte alls

2021 fanns även svarsalternativet Vet ej.

Resultatet redovisas för den andel som svarat Stämmer helt och hållet samt Stämmer ganska bra.

Svarsalternativ anpassad grund- och gymnasieskola

Mycket nöjd – Nöjd – Varken eller – Missnöjd – Mycket missnöjd

Resultatet redovisas för den andel som svarat Mycket nöjd, Nöjd samt Varken eller.

ELEVENKÄTER I GYMNASIET

Elevenkäten i gymnasiet motsvarar den enkät som Skolinspektionen genomför ungefär vartannat år.

Antal respondenter

VT 2021	VT 2022	HT 2022	VT 2023
217	302	333	309

Svarsalternativ

Stämmer helt och hållet – Stämmer ganska bra – Stämmer ganska dåligt – Stämmer inte alls

Resultatet redovisas för den andel som svarat Stämmer helt och hållet samt Stämmer ganska bra.

ELEVENKÄT LIV & HÄLSA UNG

Enkäten genomförs vart tredje år av Region Sörmland. Alla skolor som har elever i årskurs 7 och 9 i grundskolan samt årskurs 2 i gymnasiet erbjuds att delta i enkäten. 2023 deltog 60 av 66 skolor i undersökningen.

OBS! Resultatet för Strängnäs åk 7 och 9 innefattar elever på både kommunala och fristående grundskolor belägna i Strängnäs kommun. Resultatet för årskurs 2 på gymnasiet innefattar elever som är folkbokförda i Strängnäs kommun och går på en gymnasieskola i länet.

Antal respondenter

Åk 7		Åk 9		Åk 2 gy	
2020	2023	2020	2023	2020	2023
408	363	330	389	246	271

**MEDARBETARENKÄTEN HME**

Medarbetarenkäten genomförs årligen och riktar sig till samtliga anställda i Strängnäs kommun.

Antal respondenter

2020	2021	2022	2023
654	682	803	

Svarsalternativ

Stämmer mycket bra (5) – Stämmer ganska bra (4) – Stämmer varken bra eller dåligt (3) – Stämmer ganska dåligt (2) – Stämmer mycket dåligt (1)

Resultatet redovisas genom ett index med maxvärde 5.